

Classificatie Hulpmiddelen voor de diëtetiek (CH) 2023

Voorwoord

In 2020 is de Classificatie Hulpmiddelen voor de diëtetiek (CH-diëtetiek) versie 2017 vertaald naar het Engels: Classification of Assistive Products for Dietetics (CAPD) (NVD, 2020). Naar aanleiding van deze vertaling zijn kleine aanpassingen in de CH-diëtetiek 2017 verwerkt. Daarnaast zijn wijzigingen doorgevoerd op basis van nieuwe ontwikkelingen, zoals formules voor het berekenen van lichaamssamenstelling op basis van BIA meting. Dit proces heeft geresulteerd in de CH-diëtetiek 2023.

Voor het ontwikkelen van de CH-diëtetiek 2023 is verder gebruikgemaakt van:

- De nieuwe 2022 versie van de ISO 9999, de internationale classificatie hulpmiddelen.¹ Net als van de 2016 versie van de ISO 9999 is er geen Nederlandse versie beschikbaar. Omdat er wel een Nederlandse vertaling beschikbaar is van de ISO 9999 2011 versie, is daar waar er geen veranderingen zijn doorgevoerd t.o.v. die versie, de Nederlandse vertaling gebruikt van de ISO 9999, versie 2011; waar er wel veranderingen zijn doorgevoerd is gebruikgemaakt van een voorlopige, eigen vertaling.

NB:

van de 11 hoofdgroepen van de ISO 9999 versie 2022 worden in de CH-diëtetiek alleen de acht gebruikt die relevant zijn voor diëtistisch zorgproces (DZP)². Ook is maar een beperkt aantal groepen en subgroepen van de wél opgenomen hoofdgroepen in de CH-diëtetiek gebruikt. Dit alles met als doel geen hulpmiddelen in de CH-diëtetiek op te nemen die niet relevant zijn voor het DZP. Het beperkte gebruik van ISO-termen is de reden om de voorliggende classificatie niet – naar analogie van de ICF-diëtetiek – de ISO 9999-diëtetiek te noemen, maar de CH-diëtetiek.

- Opmerkingen en aanvullingen van Marleen Meteling-Eeken (Verband der Diätassistenten – Deutscher Bundesverband e. V., Duitsland) die de CH-diëtetiek heeft vertaald in een Duitse concept versie.
- De opmerkingen en aanvullingen vanuit de diëtetiek afdelingen van het LUMC (via Willy Visser) en het UMCU (via Sytske Runia).

Een conceptversie van de aangepaste CH-diëtetiek is voorgelegd aan verschillende werkvelden, netwerken en hogescholen. Ook de feedback verzameld via deze commentaarronde is verwerkt in de definitieve versie 2023.

De CH-diëtetiek, versie 2023, is ontwikkeld door een aantal leden van de NVD-werkgroep DZP-terminologie³ (DZP staat voor diëtistisch zorgproces), nl.:

- Willy Visser (diëtist, Dienst Diëtetiek, Leids Universitair Medisch Centrum / LUMC)
- Sytske Runia (diëtist, Afdeling Diëtetiek, Universitair Medisch Centrum Utrecht / UMCU)
- Louise Witteman (diëtist)
- Yvonne Heerkens (emeritus lector Arbeid & Gezondheid bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen / HAN)

Voor vragen over of opmerkingen op deze classificatie kunt u terecht bij de NVD: bureau@nvdietist.nl

Amersfoort: NVD, 2023

¹ [ISO - ISO 9999:2022 - Assistive products – Classification and terminology \(ISO, 2022\)](#).

² In bijlage 1 staat een overzicht van de 11 hoofdgroepen (one-level classification) van de ISO 9999, versie 2022 (in het Engels).

³ Voorheen de Commissie Classificaties en Codelijsten voor de Diëtetiek (CCD).

Inhoudsopgave

Introductie	4
Classificatie hulpmiddelen voor de diëtetiek	8
04 Hulpmiddelen voor meten, stimuleren of trainen van fysieke en mentale functies	8
06 Orthesen en prothesen	12
09 Hulpmiddelen voor zelfzorg activiteiten en participatie in zelfzorg	13
12 Hulpmiddelen voor activiteiten en participatie gerelateerd aan mobiliteit en transport van personen	14
15 Hulpmiddelen voor huishoudelijke activiteiten en participatie in huishouden	15
18 Meubilair, verlichting en andere hulpmiddelen voor ondersteunen van activiteiten binnenshuis en in door mensen ontwikkelde omgevingen buitenshuis	19
22 Hulpmiddelen voor communicatie en managen van informatie	20
24 Hulpmiddelen voor bedienen, dragen, verplaatsen en hanteren van voorwerpen en apparaten	22
90 Algemene hulpmiddelen	23
91 Meetinstrumenten voor diëtetiek	24
92 Diagnostische hulpmiddelen voor berekenen en analyseren van voeding, voedingsbehoefte en antropometrie, en indirect patiënt-/cliëntgebonden handelingen	28
93 Informatie- en instructiemateriaal	34
94 Voeding/dieet met wijziging in voedingsstoffen, energie en voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven	36
95 Andere voeding-/dieetrichtlijnen	46
96 Voeding aansluitend bij andere voedingsgewoonten / voedingspatronen	49
97 Voeding-/dieet ondersteunende hulpmiddelen	51
Referenties	59
Bijlage 1 - One-level classification – Classes van ISO 9999, versie 2022	65

Introductie

Gebruikte codes binnen de CH-diëtetiek

De CH-diëtetiek bevat hulpmiddelen die de cliënt zelf gebruikt en hulpmiddelen die de diëtist gebruikt in het kader van het diëtistisch zorgproces (DZP). Hulpmiddelen kunnen ook zowel door cliënten als diëtisten gebruikt worden, zoals een personenweegschaal.

Voor de hulpmiddelen die (ook) door cliënten zelf gebruikt worden, is waar mogelijk gebruikgemaakt van de Internationale classificatie van hulpmiddelen van de International Organization for Standardization (ISO); de ISO 9999. En wel van de allerlaatste (nog niet in het Nederlands vertaalde) versie uit 2022. Hoewel de CH-diëtetiek niet gezien kan worden als afgeleide van de ISO 9999, is - om de aansluiting bij de ISO 9999 beter te realiseren - in deze versie, net als in de versie 2017, gebruikgemaakt van de ISO 9999 codes.

Er is voor gekozen om niet alle omschrijvingen die in de ISO 9999 staan in zijn geheel over te nemen. Waar nodig zijn in rood inclusies toegevoegd om de inhoud van een klasse nader te duiden.

Voor het coderen van de hulpmiddelen die door de diëtist worden ingezet, is gebruik gemaakt van de codes die in de ISO 9999 zijn 'gereserveerd voor nationale toepassingen'; met name de codes 90 t/m 99.

De classificatie bevat naast de drie in de ISO 9999 opgenomen niveaus (hoofdgroepen⁴, groepen en subgroepen, ieder van twee cijfers⁵) op verschillende plaatsen één, twee of drie extra niveaus (eveneens van twee cijfers). Afhankelijk van het gebruik van de classificatie kan men kiezen voor het gewenste detailniveau. Zo zal in beleidsdocumenten vaak volstaan kunnen worden met de 1e twee niveaus, terwijl bij het functioneringsgericht voorschrijven in het kader van hulpmiddelenzorg aan een individuele cliënt vaak het meest gedetailleerde niveau wenselijk is.

In tegenstelling tot andere classificaties, zoals de ICD-10 en de ICF, worden in de ISO 9999 de niveaus niet afgesloten met een 8 (anders gespecificeerd) en 9 (niet gespecificeerd). Dat betekent dat als een hulpmiddel niet gecodeerd kan worden op een bepaald niveau, de bovenliggende code moet worden gebruikt. Wel is er de optie om gebruik te maken van code 89: 'overige' klassen. In de CH-diëtetiek is alleen gebruikgemaakt van 89 codes als er voorbeelden zijn van hulpmiddelen die niet onder bovenliggende klassen geplaatst kunnen worden.

Dat betekent dat als het gaat om een detaillering van een bestaande ISO klasse, gebruik is gemaakt van de codes 90 t/m 99 (voorbeeld 1; code 90) en dat alle nieuwe codes voor de hulpmiddelen die de diëtist gebruikt beginnen met een code uit 90 t/m 99 (voorbeeld 2; code 94).

⁴ Zoals aangegeven in het voorwoord zijn van de 11 hoofdgroepen van de ISO 9999 versie 2022 in de CH-diëtetiek alleen de acht gebruikt die relevant zijn voor diëtistisch zorgproces (DZP). Ook is maar een beperkt aantal groepen en subgroepen van de wel opgenomen hoofdgroepen in de CH-diëtetiek gebruikt.

⁵ Bijvoorbeeld 04 19 24. In de CH-diëtetiek is er voor gekozen om tussen de niveaus een punt te plaatsen, dus 04.19.24.

Voorbeeld 1:

ISO code

04.24.27 **Personenweegschalen**

Inclusie: analoge en digitale weegschalen

Toegevoegde klasse voor de diëtetiek

04.24.27.90 **Weegschalen waarop mensen staande gewogen worden**

Inclusie: voetweegschalen

Voorbeeld 2:

Toegevoegde klasse voor de diëtetiek

94.06 **Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid en soort vetten**

Kleuren & arceringen

In de classificatie zelf zijn alle voor de diëtetiek toegevoegde codes **rood** gekleurd.

Gele arceringen zijn gebruikt om toevoegingen of wijzigingen ten opzichte van de CH-diëtetiek versie 2017 aan te geven.

Dit geldt alleen voor de classificatie, niet voor deze introductie en ook niet voor de referentielijst.

Net als in de ISO 999 zijn de volgende hulpmiddelen expliciet buiten de indeling gehouden:⁶

- onderdelen en gereedschappen gebruikt voor de installatie van hulpmiddelen;
- oplossingen verkregen door combinaties van hulpmiddelen die al afzonderlijk in de classificatie staan;
- medicijnen;
- andere dan technische oplossingen zoals persoonlijke assistentie, geleidehonden of liplezen;
- implantaten;
- financiële ondersteuning.

In tegenstelling tot de ISO 9999 zijn in de CH-diëtetiek ook hulpmiddelen en instrumenten opgenomen die uitsluitend door zorgverleners, in dit geval de diëtisten, worden gebruikt.

Selectie codes ISO 9999

Zoals aangegeven is van alle ISO 9999 codes slechts een beperkt aantal opgenomen in de CH-diëtetiek. Er is voor gekozen om alleen die hoofdgroepen, groepen en subgroepen op te nemen die relevant zijn in het kader van het diëtistisch zorgproces. Daardoor kan de nummering soms onlogisch lijken. Hieronder staat een voorbeeld.

04.24 **Uitrusting en materiaal voor testen van fysiek, fysiologisch en biochemisch functioneren**

Inclusie: antropometers voor meten van lichaamsmaten

04.24.09 **Bloeddrukmeters (sfygmomanometers)**

04.24.12 **Hulpmiddelen, uitrusting en materialen voor bloedanalyse**

⁶ Hoewel de ISO 9999 geen personen of diensten omvat zijn in de CH-diëtetiek wel tolken en tolkentelefoons opgenomen in de klasse 22.89 (zoals aangegeven is deze code gereserveerd voor hulpmiddelen die vallen onder de categorie 'overige').

Extra coderingen en combinaties van codes binnen de CH-diëtetiek

Op een aantal plaatsen binnen de classificatie zijn extra codes beschikbaar voor een nadere omschrijving/specificatie. Ook kunnen codes/omschrijvingen van de ene classificatie in combinatie met codes/omschrijvingen uit een andere classificatie gebruikt worden. Hieronder staan zes voorbeelden.

Voorbeeld 1 en 2

Door het toevoegen van een extra code (gescheiden door een streepje (-)) wordt aangegeven welke wijziging in dieet/voedingsstof het betreft. Deze wijziging wordt met behulp van de extra code (extra codes bij de klassen 94.03-94.66, 95-03, 97.03, 97.06 en 97.095, zie blz. 48) na het streepje (-) genoteerd:

Voorbeeld 1

94.03.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid (totaal) eiwit
94.03.03-06	Eiwitverrijkte voeding/dieet
94.03.03-09	Eiwitbeperkte voeding/dieet

De extra codes 'verrijkt' en 'beperkt' betekenen verrijkt/beperkt ten opzichte van de Richtlijnen Goede Voeding (Gezondheidsraad, 2015) of de Voedingsnormen van de Gezondheidsraad (<https://www.gezondheidsraad.nl/>). De norm voor eiwit is bijvoorbeeld 60 gram/dag, de extra code 'verrijkt' wordt gebruikt bij dieetadvies > 60 gram/dag.

Voorbeeld 2

94.03.09.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid gluten
94.03.09.03-21	Glutenvrij dieet (strikt vermijden)

Voorbeeld 3

Door de combinatie met de code van dieet/voedingsstof wordt de soort drinkvoeding aangegeven. Bij het combineren van meerdere codes uit dezelfde classificatie wordt het '&' teken gebruikt.

97.03.03.03	Drinkvoeding i.h.a.
97.03.03.03 & 94.27-06	Drinkvoeding energieverrijkt
97.03.03.03 & 94.03.03-06	Drinkvoeding eiwitverrijkt
97.03.03.03 & 94.27-06 & 94.03.03-06	Drinkvoeding energie- en eiwitverrijkt

Voorbeeld 4

Door het toevoegen van de code van dieet/voedingsstof wordt aangegeven met welke voedingsstof het voedingsmiddel verrijkt is. Bij het combineren van meerdere codes uit dezelfde classificatie wordt het '&' teken gebruikt.

97.30.03	Voedingsmiddelen verrijkt met vitamines
97.30.03 & 94.15.03.03.21	Voedingsmiddelen verrijkt met vitamine B12

Voorbeeld 5 en 6

De termen en coderingen van de CH-diëtetiek worden in combinatie met termen en coderingen van andere classificaties gebruikt om een term nader te specificeren.

Voorbeeld 5

Bijvoorbeeld in combinatie met de ICF diëtetiek:

d570104	Zorgdragen voor goede verdeling van voeding / voedingsstoffen over de dag
d570104 & 94.03.03	Zorgdragen voor goede verdeling van eiwit over de dag
d570116	Rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift
d570116 & 94.18.06	Rekenen met kalium

Voorbeeld 6

Bijvoorbeeld in combinatie met de Classificatie Diëtistische Interventies (CDI):

1220200	Metten van weerstand (resistance) en weerkaatsing (reactance)
1220200 & 04.24.90.06	Metten van weerstand (resistance) en weerkaatsing (reactance) met Bio elektrische impedantiemeters (BIA)
12322000	Berekenen en beoordelen van vetvrije massa
12322000 & 92.24.03	Berekenen en beoordelen van vetvrije massa met formule van Kyle et al. (2001)
12322000 & 92.51.18	Berekenen en beoordelen van vetvrije massa met referentie percentielen vetvrije massa gemeten met BIA (VVM) (Kyle, 2001)

Classificatie hulpmiddelen voor de diëtetiek

04 Hulpmiddelen voor meten, stimuleren of trainen van fysieke en mentale functies

Producten die de medische conditie van een persoon monitoren of vaststellen en producten voor het stimuleren of trainen van fysieke en mentale functies.

Inclusie: hulpmiddelen voor dialysetherapie

Exclusies: Meetinstrumenten voor diëtetiek (91); Diagnostische hulpmiddelen (92)

04.19 Hulpmiddelen voor toedienen van medicijnen

Hulpmiddelen voor het doseren, innemen, injecteren en hanteren van medicijnen.

Inclusie: apparaten voor het hanteren van medicijnverpakkingen

04.19.24 Infusiepompen

Hulpmiddelen die zijn verbonden met het lichaam voor het automatisch toedienen van medicijnen (Inclusie: nutriënten) direct in de bloedvaten.

Inclusie: insulinepompen

Exclusie: Voedingssondes (15.09.30)

04.19.24.90 Infuuspompen voor parenterale toediening

04.19.24.91 Accessoires voor parenterale toediening

Inclusies: rugzakken, lijnafsluiters

04.19.24.91.03 Katheters voor parenterale toediening

04.19.24.91.03.03 Perifere veneuze katheters

04.19.24.91.03.06 Ongetunnelde centraal veneuze katheters

04.19.24.91.03.09 Getunnelde centraal veneuze katheters

04.19.24.91.03.12 Onderhuids geïmplanteerde veneuze poortkatheters

04.19.24.91.03.15 Perifeer ingebrachte centrale veneuze katheters (PICC, peripherally inserted central catheters))

04.24 Uitrusting en materiaal voor testen van fysiek, fysiologisch en biochemisch functioneren

Inclusie: antropometers voor meten van lichaamsmaten

04.24.09 Bloeddrukmeters (sfygmomanometers)

04.24.12 Hulpmiddelen, uitrusting en materialen voor bloedanalyse

Inclusie: software

04.24.12.90 Bloedglucosemeters

Inclusie: teststrips, uitleesapparatuur

04.24.12.90.03 Reguliere / traditionele bloedglucosemeters (met vingerprik)

04.24.12.90.06 Diagnostische glucosesensoren

04.24.12.90.09 **Hulpmiddelen voor real Time – Continue Glucose Monitoring (RT-CGM)**

04.24.12.90.12 **Hulpmiddelen voor Flash Glucose Monitoring**

04.24.12.91 **Ketometers**

04.24.18 **Materiaal voor testen en evalueren van fysiek functioneren**

Uitrusting voor het testen en evalueren van functies zoals stabiliteit en beweeglijkheid van gewrichten, spierkracht en fysiek uithoudingsvermogen en van bewegingsactiviteiten zoals zitten, staan, omrollen en lopen.

04.24.18.90 **Handknijpkrachtmeters**

04.24.18.91 **Beenspierkrachtmeters**

04.24.18.92 **Vijf meter looptest (5MLT)⁷**

04.24.18.93 **Timed up and go test (TUG)⁸**

04.24.18.94 **Short Physical Performance Battery (SPPB)⁹**

04.24.21 **Stethoscopen**

04.24.24 **Lichaamsthermometers**

04.24.27 **Personenweegschalen**

Inclusies: analoge en digitale weegschalen

04.24.27.90 **Weegschalen waarop mensen staande gewogen worden**

Inclusie: voetweegschalen

04.14.27.91 **Weegschalen waarin mensen zittend gewogen worden**

Inclusie: weegstoelen

04.24.27.92 **Weegschalen waarin mensen liggend gewogen worden**

Inclusies: bedden met weegmogelijkheid, babyweegschalen

04.24.27.93 **Weegschalen waarin mensen hangend gewogen worden**

Inclusies: tilliften met weegmogelijkheid, DEXA-apparaten, analoge/mechanische babyweegschalen

04.24.27.94 **Vloerbascules**

Inclusies: rolstoelweegschalen, weegplateaus (met stahulp)

04.24.30 **Hulpmiddelen voor meten van huidconditie**

Instrumenten voor het meten van karakteristieken van de huid van een persoon, zoals de dikte en het vochtgehalte van de huid.

Exclusie: Huidploimeters (04.24.90.03)

04.24.90 **Hulpmiddelen voor meten van lichaamssamenstelling**

04.24.90.03 **Huidploimeters**

04.24.90.06 **Bio elektrische impedantiemeters (BIA)**

⁷ <https://meetinstrumentenzorg.nl/instrumenten/5-meter-walk-test-vijf-meter-looptest/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

⁸ <https://meetinstrumentenzorg.nl/instrumenten/timed-up-go-test-2/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

⁹ <https://meetinstrumentenzorg.nl/instrumenten/short-physical-performance-battery/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

Inclusies: single en multi frequency

04.24.90.09 Bio-impedantie spectroscopen (BIS)

04.24.90.12 Bio elektrische impedantie vector analyse (BIVA)-grammen voor beoordelen van lichaamssamenstelling

Inclusie: software voor samenstellen van BIVA-grammen

04.24.90.15 Dual energy X-ray absorptiemeters (DEXA)

04.24.90.18 Air Displacement Plethysmografen (ADP)

04.24.90.21 Hydrodensitometers (onderwaterweging)

04.24.90.24 CT-scans voor beoordelen van lichaamssamenstelling

Inclusie: software voor kleuring van CT-scans

04.24.90.27 MRI-scans voor beoordelen van lichaamssamenstelling

Inclusie: software voor kleuring van MRI-scans

04.24.90.30 Echogrammen voor beoordelen lichaamssamenstelling

Inclusie: software voor kleuring

04.24.90.33 Isotopen

Inclusie: verdunningsmethode met deuterium, bromide, tritium

04.24.91 Hulpmiddelen voor meten van ruststofwisseling

04.24.91.03 Hulpmiddelen voor indirecte calorimetrie

04.24.91.03.03 ‘Ventilated hood’ c.q. ‘canopy’ systemen

04.24.91.03.06 ‘Douglas Bags’

04.24.91.03.09 Handcalorimeters

04.24.91.06 Hulpmiddelen voor bepalen stikstofbalans

04.24.92 Hulpmiddelen voor meten van absorptie voedingsstoffen in darm

04.24.92.03 Hulpmiddelen voor bepalen vetbalans

04.24.92.06 Bomcalorimeters

04.24.93 Hulpmiddelen voor meten van lichamelijke activiteit

04.24.93.03 Stappentellers

04.24.93.06 Apps voor meten van lichamelijke activiteit

04.24.93.09 Actometer voor meten van activiteit

04.24.94 Hulpmiddelen voor meten van totale energieverbruik

04.24.95 Hulpmiddelen voor vaststellen lichaamsmaten

04.24.95.03 Schuifmaten

Inclusies: voor meten elleboogbreedte en kniebreedte

04.24.95.06 Meetlinten

Flexibele hulpmiddelen voor het meten van omvang van lichaamsdelen.

Inclusies: voor vaststellen ulnalengte, polsomtrek, bovenarmspieroortrek

- 04.24.95.06.03** Ergonomisch omtrek-meetlint
Inclusie: omvangmeter
- 04.24.95.06.06** Band voor meting bovenarmomtrek met Z-score kinderen
- 04.24.95.09** Niet-flexibele lengtemeters
- 04.24.95.09.03** Lengtemeters voor zuigelingen
Inclusies: meetlatten/meetbakken voor zuigelingen, infantometers
- 04.24.95.09.06** Liggende lengtemeters
Inclusie: meetlat matrassen voor zuigelingen en jonge kinderen
- 04.24.95.09.09** Stadiometers
Inclusies: staande lengtemeter, microtoise, mechanische/telescopische of elektronische meetlatten
- 04.24.95.09.12** Botlengtemeters
Inclusie: voor vaststellen tibialengte
- 04.24.95.09.15** Kniehoogtemeters

06 Orthesen en prothesen

06.06 Orthesen bovenste extremiteit

06.12 Orthesen onderste extremiteit

06.12.03 Voetorthesen

Inclusie: orthopedisch schoeisel

06.15 Functionele neuromusculaire stimulators en hybride orthesen

06.18 Prothesen bovenste extremiteit

06.24 Prothesen onderste extremiteit

06.30 Prothesen anders dan voor extremiteiten

06.30.33 Verhemelteprothesen

06.30.36 Gebitsprothesen

09 Hulpmiddelen voor zelfzorg activiteiten en participatie in zelfzorg

09.12 Hulpmiddelen bij zorgdragen voor toiletgang

09.15 Hulpmiddelen bij zorgdragen voor tracheostomie

Exclusie: Hulpmiddelen voor produceren van stemgeluid (22.09)

09.18 Hulpmiddelen bij zorgdragen voor stoma

12 Hulpmiddelen voor activiteiten en participatie gerelateerd aan mobiliteit en transport van personen

12.03 Loophulpmiddelen met één arm te bedienen

Exclusie: Accessoires voor loophulpmiddelen (12.07)

12.03.03 Wandelstokken

Inclusie: Nordic walking stokken

12.03.06 Elleboogkrukken

12.06 Loophulpmiddelen met twee armen te bedienen

Exclusie: Accessoires voor loophulpmiddelen (12.07)

12.06.03 Looprekken

12.06.06 Rollators

12.06.09 Loopstoelen

12.06.12 Looptafels

12.07 Accessoires voor loophulpmiddelen

12.18 Fietsen

12.18.04 Met voeten aangedreven fietsen

12.18.04.90 Met voeten aangedreven fietsen zonder elektrische ondersteuning

12.18.04.91 Met voeten aangedreven fietsen met elektrische ondersteuning

12.18.05 Met handen aangedreven fietsen

Inclusie: handbikes

12.18.05.90 Met handen aangedreven fietsen zonder elektrische ondersteuning

12.18.05.91 Met handen aangedreven fietsen met elektrische ondersteuning

12.22 **Handbewogen** rolstoelen

12.22.03 Tweezijdig met hoepels aangedreven rolstoelen

12.22.18 Duwrolstoelen

12.23 Gemotoriseerde rolstoelen

Inclusie: scootmobielen

12.24 Rolstoelaccessoires

12.31 **Hulpmiddelen voor veranderen van lichaamshouding**

Inclusies: transferhulpmiddelen en keerhulpmiddelen

12.36 Hulpmiddelen voor tillen van personen

15 Hulpmiddelen voor huishoudelijke activiteiten en participatie in huishouden

15.03 Hulpmiddelen voor bereiden van eten en drinken

15.03.03 Hulpmiddelen voor wegen en meten voor bereiden van eten en drinken

Inclusies: maatbekers, maatlepels, maatkopjes, maatschepjes, weeglepels

Exclusies: Voedselmodellen en modellen voor inhoudsmaten (93.24)

15.03.03.90 Maatbekers

15.03.03.90.03 Maatbekers met volume aanduiding voor vloeistoffen

15.03.03.90.06 Maatbekers met grammen voor vaste voedingsmiddelen

15.03.03.90.09 Maatbekers voor porties rijst en deegwaren

15.03.03.90.12 Maatbekers met aanduiding voor mensen met visuele stoornis

15.03.03.91 Huishoudweegschalen

15.03.06 Hulpmiddelen voor snijden, hakken en delen voor bereiden van eten en drinken

Inclusies: messen, snijplanken, kaasschaven, eisnijders, raspens, roerzeven

15.03.09 Hulpmiddelen voor schoonmaken, schillen en pellen van etenswaren

15.03.12 Hulpmiddelen voor bakken

15.03.12.90 Broodbakmachines

15.03.15 Apparatuur voor bereiden voedsel

Inclusies: staafmixers, blenders

15.03.18 Hulpmiddelen voor koken en braden

15.03.21 Kooktoestellen en kookapparaten

Inclusies: fleswarmers, gasfornuizen, elektrische fornuizen, keramische kookplaten, inductiekookplaten, ovens, friteuses, magnetrons, combi-Keukenmachines, die ook koken

15.03.24 Koelkasten en diepvriezers

15.09 Hulpmiddelen voor eten en drinken

Inclusie: voedingssondes

15.09.06 Voedselverdelers

15.09.09 Schenkkurken en trechters

15.09.13 Bestek, eetstokjes en rietjes

15.09.13.90 Aangepaste lepels

Lepels voor mensen met beperkte handvaardigheid.

15.09.13.90.03 Spoonlepels

15.09.13.91 Aangepaste vorken

Vorken voor mensen met beperkte handvaardigheid.

	15.09.13.91.03	Smart / slimme vorken
	15.09.13.92	Bestekriemen
	15.09.13.93	Sabbelzakjes
	15.09.13.94	Hulpmiddelen voor smaakbeleving zonder te eten
		<i>Inclusie: Papilpret</i>
15.09.16		Bekers, glazen, en kop en schotels
	15.09.16.90	Tuitbekers
	15.09.16.91	Bekers met neusuitsparing
	15.09.16.92	Drinkbekers met schuin oplopende rand
		Drinkbekers voor mensen met coördinatiestoornissen of verminderde spierkracht.
	15.09.16.93	Drinkbekers met kraagdeksel
		Drinkbekers voor mensen met slikstoornissen waarbij de vloeistof wordt gedoseerd en morsen wordt voorkomen.
	15.09.16.94	Drinkbekers met sensor
15.09.18		Borden en kommen
	15.09.18.90	Warmwaterborden
	15.09.18.91	Borden met verhoogde rand
	15.09.18.92	Borden en kommen met zuignoppen
15.09.21		Bordranden
15.09.30		Voedingssondes
	15.09.30.90	Neus-maagsondes
	15.09.30.91	Neus-duodenumsondes
		<i>Inclusie: neus-duodenumsondes met spiraal aan uiteinde voor verankering tegen de darmwand</i>
	15.09.30.92	Neus-jejunumsondes
	15.09.30.93	Jejunostomie voedingskatheters
	15.09.30.93.03	PEJ (percutane endoscopische jejunostomie)
	15.09.30.94	Gastrostomie voedingskatheters
	15.09.30.94.03	PEG (percutane endoscopische gastrostomie)
	15.09.30.94.06	PRG (percutane radiologische gastrostomie)
		<i>Voor de klasse 15.09.30.90 t/m 94</i>
		<i>9e code voor materiaal sonde:</i>
	xx.xx.xx.xx.0	PVC (polyvinylchloride)
	xx.xx.xx.xx.1	Polyurethaan / PUR
	xx.xx.xx.xx.2	Siliconen

10e code voor dikke sonde:

xx.xx.xx.xx.x0 Charrière 4

xx.xx.xx.xx.x1 Charrière 6

xx.xx.xx.xx.x2 Charrière 8

xx.xx.xx.xx.x3 Charrière 10

xx.xx.xx.xx.x4 Charrière 12

xx.xx.xx.xx.x5 Charrière 14

xx.xx.xx.xx.x6 Charrière 16

15.09.30.95 Voedingsspompen

15.09.30.96 Accessoires voor voedingssondes / -katheters

15.09.30.96.03 Lege steriele containers

15.09.30.96.06 Afsluitdoppen voor containers

15.09.30.96.12 Connectoren

15.09.30.96.15 Verlengslangen

15.09.30.96.18 Toedieningssystemen

15.09.30.96.21 Flessenhangers (flessenmandje)

15.09.30.96.24 'Voedings'spuiten

15.09.30.96.27 Infuusstandaarden

15.09.39.96.30 Rugzakken voor voedingsspomp

15.09.39.96.33 Gastrobuttons

Inclusies: ballon en non-ballon buttons

15.09.90 Drinkflessen

Inclusie: accessoires

15.09.90.03 Flessen met speen

15.09.90.06 Flessen met ontluchtingssysteem

15.09.90.09 Accessoires voor drinkflessen

15.09.90.09.03 Spenen

Inclusies: standenspenen, drie standen spenen

15.09.90.09.03.03 Spenen met recht model

15.09.90.09.03.06 Spenen met dental model

15.09.90.09.03.09 Spenen met tepel model

15.09.90.09.03.12 Spenen met kers model

15.09.90.09.03.15 Spenen met brede basis en niet te lang
zuigedeelte

Inclusie: Avent model

15.09.90.09.03.18 SpecialNeeds Feeders

15.09.90.09.03.21 Spenen met breastflow

15.09.91 Hulpmiddelen bij borstvoeding

15.09.91.03 Tepelhoedjes

15-09.91.06 Borstkolfapparaten

15.09.91.09 Kolfmaterialen

15.09.91.12 Borstvoedingshulpsets

Inclusie: zoals gebruikt bij vingervoeden

18 Meubilair, verlichting en andere hulpmiddelen voor ondersteunen van activiteiten binnenshuis en in door mensen ontwikkelde omgevingen buitenshuis

18.09 Zitmeubilair

18.09.03 Stoelen

Inclusie: trippelstoelen

18.09.09 Heupstoelen

Inclusie: artrodesestoelen

22 Hulpmiddelen voor communicatie en managen van informatie

Exclusies: Informatie- en instructiemateriaal (93)

22.03 Hulpmiddelen voor zien

22.03.06 Brillen en contactlenzen

22.03.09 Brillen, lenzen en lenssystemen voor beeldvergroting

22.03.12 Verrekijkerbrillen en telescoopbrillen

22.06 Hulpmiddelen voor horen

Inclusie: hoortoestellen

22.09 Hulpmiddelen voor produceren van stemgeluid

22.09.03 Stemgeneratoren

Inclusies: elektrolarynxen, spraakbuttons

22.09.06 Stemversterkers voor persoonlijk gebruik

22.13 Hulpmiddelen voor lezen, schrijven en tekenen

22.15 Hulpmiddelen voor rekenen

Exclusie: Diagnostische hulpmiddelen (92)

22.18 Hulpmiddelen voor opnemen, afspelen en weergeven van auditieve en visuele informatie

22.21 Hulpmiddelen voor face-to-face communicatie

22.21.03 Lettersets en/of symbolensets, en letterborden en symbolenborden

22.21.09 Communicatoren

22.24 Hulpmiddelen voor communicatie op afstand

22.24.04 Multifunctionele communicatiesystemen

Apparaten die spraak, tekst, plaatjes en beelden combineren.

Inclusies: smartphones, video conferentie systemen, beeldtelefoons

Exclusie: Hulpmiddelen voor horen (22.06)

22.28 Hulpmiddelen voor managen tijd, geheugen en planning

22.28.03 Klokken en uurwerken

Inclusies: draagbare en niet draagbare klokken en uurwerken

22.28.03.90 Stopwatches

22.33 Computers en terminals**22.89 Overige hulpmiddelen voor communicatie en managen van informatie****22.89.03 Tolken¹⁰****22.89.06 Tolken¹¹**

¹⁰ Dit is strikt genomen geen hulpmiddel in de omschrijving van de ISO 9999; om die reden staan ze onder de klasse 22.89 (de positie 89 is gereserveerd voor hulpmiddelen die vallen onder de categorie 'overige').

¹¹ Idem.

24 Hulpmiddelen voor bedienen, dragen, verplaatsen en hanteren van voorwerpen en apparaten

24.06 Hulpmiddelen voor hanteren van verpakkingen

Inclusies: openers en tubeknijpers

Vanaf hier gaat het om hoofdgroepen die niet zijn opgenomen in de ISO 9999
deze hoofdgroepen zijn volledig rood gekleurd

90 Algemene hulpmiddelen

Exclusie: Vragenlijsten (91.03 t/m 91.30)

90.03 Diagnostische apparatuur voor onderzoek aan omgeving

90.03.03 Voedingsbodems

90.03.06 Thermometers

Exclusie: Lichaamsthermometers (04.24.24)

90.06 Huidpotloden

90.09 Hulpmiddelen om inzicht te krijgen in voedselinname

Inclusies: digitale hulpmiddelen, apps, websites

90.09.03 Foto-anamneseboeken

90.09.06 Voedingsdagboeken

Inclusies: eetdagboeken, varianten waarin ook beweeggedrag, relatie tussen gedachten en eten, emoties zijn opgenomen, varianten waarin bloedglucosewaarden, hoeveelheid insuline, hoeveelheid pancreasenzymen en hoeveelheid fosfaatbinders zijn opgenomen

90.09.09 Voedselinnamelijsten

Inclusies: vocht- en voedingslijsten, meet- en weetlijsten

90.12 Registratieformulieren

Inclusies: POR-formulieren, (digitale) registratieformulieren diëtistisch zorgproces

91 Meetinstrumenten voor diëtetiek¹²

91.03 Vragenlijsten voor eetgedrag en/of eetstoornissen

- 91.03.03 NVE / Nederlandse Vragenlijst voor Eetgedrag (c.q. DEBQ) (van Strien, 1986, van Strien, 2015)
- 91.03.06 NVE-K / Nederlandse Vragenlijst voor Eetgedrag Kind (c.q. DEBQ-C) (van Strien & Oosterveld, 2008, van Strien, 2015)
- 91.03.09 REO-vragenlijst / Risicofactoren Eetstoornis bij Obesitas¹³
- 91.03.12 EDE-Q / Eating Disorder Examination Questionnaire (Fairburn & Beglin, 1994)
- 91.03.15 SCOFF / Sick, Control, One stone, Fat, Food obsessed (Morgan, 1999)

91.06 Voedselfrequentievragenlijsten

- 91.06.03 Voedselfrequentievragenlijsten op niveau van energie en/of voedingsstoffen
- 91.06.06 Voedselfrequentievragenlijsten op niveau van voedingsmiddelen
- 91.06.09 Voedselfrequentievragenlijsten volledige voedselnaam
- 91.06.09.03 Eetscore¹⁴

91.09 Screeninglijsten risico op ondervoeding

- 91.09.03 MNA / Mini Nutritional Assessment¹⁵
- 91.09.06 MNA-SF / Mini Nutritional Assessment – Short form (Rubenstein, 2001)
- 91.09.09 MUST / Malnutrition Universal Screening Tool (Elia, 2003)
- 91.09.12 NRS-2002 / Nutrition Risk Screening (Kondrup, 2003)
- 91.09.15 SNAQ / Short Nutritional Assessment Questionnaire (Kruizenga, 2005)
- 91.09.18 SNAQ 65+ (Wijnhoven, 2012)
- 91.09.21 SNAQ RC / SNAQ Residential Care (Kruizenga, 2010)
- 91.09.24 SNST / Spinal Nutrition Screening Tool (Susetyowati, 2014)
- 91.09.27 NUTRIC / Nutrition Risk in the Critical Ill (Heyland, 2011)
- 91.09.30 STRONGKids (Hulst, 2010)

91.12 Diagnostische vragenlijsten voedingstoestand

¹² Helaas is het niet mogelijk om voor meetinstrumenten te verwijzen naar de bestaande database. Weliswaar zijn er wel databases/overzichten (zoals www.meetinstrumentenzorg.nl en <http://zakboekdiëtetiek.nl/vragenlijsten-en-meetinstrumenten/>) maar die zijn voor de diëtetiek verre van volledig. Om die reden is besloten om hier toch een lijst op te nemen, maar wel alleen die instrumenten te includeren die veel worden gebruikt.

¹³ <https://www.psydi.nl/vragenlijst-reo/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

¹⁴ <http://www.eetscore.nl/professional.html>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

¹⁵ <https://www.mna-elderly.com/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

- 91.12.03 PG-SGA / Patient-Generated Subjective Global Assessment¹⁶
- 91.12.03.03 PG-SGA SF/ Patient-Generated Subjective Global Assessment short form
- 91.12.06 SGA / Subjective Global Assessment (Detsky, 1987)
- 91.12.09 SNAP / Short Nutritional Assessment Procedure¹⁷
- 91.15 Vragenlijsten eetlust
- Exclusie: VAS voor eetlust (91.39.03)*
- 91.15.03 FAACT-Vragenlijst / Functional Assessment of Anorexia Cachexia Therapy (Blauwhoff-Buskermolen, 2016)
- 91.15.06 Vragen van ESAS / Edmonton Symptom Assessment Scale gerelateerd aan eetlust (Bruera, 1991)
- Exclusie: Vragen van ESAS / Edmonton Symptom Assessment System gerelateerd aan functioneren / kwaliteit van leven (91.18.21)*
- 91.18 Vragenlijsten met betrekking tot functioneren en/of kwaliteit van leven
- Exclusie: VAS voor kwaliteit van leven (91.39.06)*
- 91.18.03 AQoLQ / Asthma Quality of Life Questionnaire (Juniper, 1999)
- 91.18.06 CD-QoL / Celiac Disease related Quality of Live (Dorn, 2010)
- 91.18.09 CFQ / Cystic Fibrosis Questionnaire (Quittner, 2005)
- 91.18.12 CHQ form 87 / Child Health Questionnaire (Raaijmakers, 2002)
- 91.18.15 EORTC-QLQ-30 / European Organisation for Research and Treatment of Cancer, Quality of Life Questionnaire for different Cancer Types¹⁸
- 91.18.18 EQ 5D / EuroQol¹⁹
- 91.18.21 Vragen van ESAS / Edmonton Symptom Assessment System gerelateerd aan functioneren / kwaliteit van leven (Bruera, 1991)
- Exclusie: Vragen van ESAS / Edmonton Symptom Assessment Scale gerelateerd aan eetlust (91.15.06)*
- 91.18.24 GIQLI / Gastrointestinal Quality of Life Index (Eypasch, 1995)
- 91.18.27 IBDQoL / Inflammatory Bowel Disease Quality of Life Questionnaire (Irvine, 1996)
- 91.18.30 IBS-36 / Irritable Bowel Syndrom 36 items (Groll, 2002)
- 91.18.33 KDQOL-SF™ / Kidney disease quality of life instrument²⁰
- 91.18.36 Lastmeter²¹
- 91.18.39 MMSE / Mini Mental State Examination (Folstein, 1975)
- 91.18.42 PedsQL / Pediatrische Vragenlijst Kwaliteit van Leven (Varni, 1999)
- 91.18.45 SF-36 / 36-item Short Form Health Survey en RAND-36²²
- 91.18.48 SF-12 / 12-item Short Form Health Survey²³
- 91.18.51 TAPQoL / TNO-AZL Questionnaire for Preschool Children's Health-Related Quality of Life²⁴ (Fekkes, 2000)
- 91.18.54 TACQoL / TNO-AZL Questionnaire for Children's Health-Related Quality of Life²⁵ (Vogels, 1998)

¹⁶ <https://pt-global.org/?lang=nl; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

¹⁷ <https://nutritionalassessment.mumc.nl/snap; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

¹⁸ <https://qol.eortc.org/questionnaires/; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

¹⁹ <https://euroqol.org/; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

²⁰ https://www.rand.org/health-care/surveys_tools/kdqol.html; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

²¹ IKNL © 2008 / richtlijn Detecteren behoefte psychosociale zorg; https://www.kanker.nl/sites/default/files/library_files/K.NL_Lastmeter_aug%202019.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

²² https://www.rand.org/health-care/surveys_tools/mos/36-item-short-form.html; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

²³ https://www.rand.org/health-care/surveys_tools/mos/12-item-short-form.html; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

²⁴ https://meetinstrumentenzorg.nl/wp-content/uploads/instrumenten/499_3_N.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

²⁵ https://meetinstrumentenzorg.nl/wp-content/uploads/instrumenten/500_3_N.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023

- 91.18.57 TAAQoL / TNO-AZL Questionnaire for Adult's Health-Related Quality of Life²⁶ (Fekkes, 2001)
- 91.18.60 WHO Performance Status (Oken, 1982)
- 91.18.63 Karnofsky Performance Scale (Schag, 1984)
- 91.18.66 ISB-SSS: Irritable Bowel Syndrom symptom severity scale (Francis, 1997)
- 91.18.69 Barthel-index ADL (Wade, 1988)
- 91.18.72 Katz ADL/ Katz index of independence in Activities of Daily Living (Katz, 1983)
- 91.18.75 IPAQ/ International Physical Activity Questionnaire (Hagströmer, 2006)
- 91.18.78 LAPAQ/ LASA Physical Activity Questionnaire (Stel, 2004)
- 91.21 Kennisvragenlijsten
- 91.24 Attitudelijsten
- 91.24.03 HTAS / Health and Taste Attitudes Scales (naar Roininen et al., 1999)
- 91.24.06 FRL / Food Related Lifestyle Instrument (Brunso, 1995, naar O'Sullivan et al., 2005)
- 91.24.09 FCQ / Food Choice Questionnaire (naar Steptoe et al., 1995)
- 91.27 Barrièrevragenlijsten
- 91.30 Hoog risicosituatie-vragenlijsten
- 91.33 Voor- en nadelenmatrix
- 91.36 Interviewprotocollen
- 91.39 VAS / Visual Analogue Scales (VAS)²⁷ & NRS / Numeric Rating Scale
- Een Visueel Analoge-schaal is een psychometrisch meetinstrument bestaande uit een rechte lijn (meestal van 10 cm) met aan beide uitersten twee tegenovergestelde beweringen.
- 91.39.03 VAS voor eetlust
Inclusie: anorexie
- 91.39.06 VAS voor kwaliteit van leven
- 91.39.09 VAS voor pijnklachten
- 91.39.12 VAS voor vermoeidheid
- 91.42 Observatielijsten bij Cognitieve Gedragstherapie
- 91.42.03 Gedachtenschema's
- 91.42.06 Hulpmiddelen voor functieanalyse
- 91.45 Observatielijsten gedragsverandering

²⁶ <https://meetinstrumentenzorg.nl/wp-content/uploads/instrumenten/TAAQOL-meetinstr.pdf>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

²⁷ <https://meetinstrumentenzorg.nl/instrumenten/visual-analogue-scale/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

Inclusies: **observatielijsten** om stages of change vast te stellen (precontemplatie/ontkenning, contemplatie/verkenning, voorbereiding/erkenning, actie, behoud/volhouden gedrag)

91.48 Scoringsinstrumenten ervaren gezondheid²⁸

91.48.03 'Spinnenweb' Positieve Gezondheid

91.51 Scoringslijsten voor consistentie faeces

91.51.03 Bristol stool scale **(Lewis, 1997)**

²⁸ Positieve Gezondheid – Institute for Positive Health, <https://www.iph.nl/positieve-gezondheid>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

92 Diagnostische hulpmiddelen voor berekenen en analyseren van voeding, voedingsbehoefte en antropometrie, en indirect patiënt-/cliëntgebonden handelingen

92.03 Voedingsstoffenbestanden

92.03.03 NEVO-tabel (NL)²⁹

92.06 Lijsten/boeken/databanken met analysecijfers van dieetpreparaten en voedingssupplementen

Inclusies: drinkvoeding, sondevoeding, door fabrikanten aangeleverde analyses / cijfers

92.09 Lijsten/boeken/databanken met maten en gewichten

92.09.03 "Maten en Gewichten"³⁰

92.12 Nationale rapporten met voedingsnormen en referentiewaarden

92.12.03 Rapporten Gezondheidsraad "Voedingsnormen" (NL)

92.12.03.03 Aanbevolen hoeveelheid volgens Voedingsnormen (AH)

92.12.03.06 Gemiddelde behoefte volgens Voedingsnormen (GB)

92.12.03.09 Adequate inneming volgens Voedingsnormen (AI)

92.12.03.12 Aanvaardbare bovengrens van inneming volgens Voedingsnormen (AB)

92.15 Voedingswaardeberekeningsprogramma's

Inclusie: door cliënt zelf te gebruiken

92.15.03 Software voor voedingswaardeberekening

92.15.06 Websites voor voedingswaardeberekening

92.15.09 Apps voor voedingswaardeberekening

Inclusie: apps die bedoeld zijn voor voedingswaardeberekening bij specifieke aandoeningen

92.18 Formules voor schatten van rustmetabolisme bij volwassenen

92.18.03 Formule van Harris & Benedict (Harris & Frances, 1919)

92.18.06 Formule van Harris & Benedict (Roza, 1984)

92.18.09 Formule van FAO/WHO/UNU (1985)

²⁹ <https://www.rivm.nl/nederlands-voedingsstoffenbestand; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>.

³⁰ <https://portie-online.rivm.nl/; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>.

- 92.18.12 Schofield gewicht (Schofield, 1985)
- 92.18.15 Schofield gewicht en lengte (Schofield, 1985)
- 92.18.18 ALSFRS-6 / 6 items ALS Functional Rating Scale (Kasarskis, 2014)
- 92.21 Formules voor schatten van rustmetabolisme bij kinderen
- 92.21.03 Formules van FAO/WHO/UNU (1985)
- 92.21.06 Schofield gewicht (Schofield, 1985)
- 92.21.09 Schofield gewicht en lengte (Schofield, 1985)
- 92.24 Formules voor schatten/berekenen VVM bij volwassenen op basis van BIA-meting
- Het gaat hier om berekeningen op basis van BIA meting.
- 92.24.03 Formule van Kyle et al. (2001)
- Deze formule wordt gebruikt voor gezonde mensen.
- 92.24.06 Formule van Horie (2011)
- Deze formule wordt gebruikt bij volwassenen met obesitas.
- 92.24.09 Formule van Rutten (2010)
- Deze formule wordt gebruikt bij volwassenen met COPD.
- 92.27 Formules voor schatten/berekenen VVM bij volwassenen op basis van ras, leeftijd, geslacht, gewicht en lengte
- 92.27.03 Formule van Gallagher (2000)
- 92.30 Formules voor schatten/berekenen VVM bij kinderen op basis van BIA meting
- 92.30.03 Formule van Deurenberg (1990)
- Deze formule wordt gebruikt voor gezonde kinderen.
- 92.30.06 Formule van Dung (Nguyen, 2007)
- Deze formule wordt gebruikt voor acuut en chronisch zieke kinderen.
- 92.30.09 Formule van Lazzer (2008)
- Deze formule wordt gebruikt voor obese kinderen.
- 92.30.12 Formule van Charatsi (2016)
- Deze formule wordt gebruikt voor kinderen met cystic fibrosis.

92.33 Formules en tabellen voor alternatieve lengtemetingen

- 92.33.03 **Bepaling** lengte op basis kniehoogtemeting (**lower leg length**)
- 92.33.03.03 Formule **van** Chumlea (1998) **voor volwassenen > 60 jaar**
- 92.33.03.06 Formule van Sienkiewicz-Sizer (1997)³¹ **voor ouderen**
- 92.33.03.09 LASAformule (1992/1993)³²
- 92.33.03.15 Formule van Gavriilidou (2015a)
- 92.33.03.18 Formule van Cereda (2010)
- 92.33.03.21 Formule van Karadag (2012)
- 92.33.03.24 Formule van Han & Lean (1996)
- 92.33.03.27 Formule van Chumlea (1994) **voor kinderen en adolescenten**
- 92.33.03.30 Formule **van** Stevenson (1995) **voor kinderen 2-12 jaar met cerebrale parese**
- 92.33.03.33 Formule van Gauld (2004) **voor kinderen en adolescenten**
- 92.33.03.36 Tabel voor lengtebepaling op basis van kniehoogtemeting³³
- 92.33.06 **Bepaling lengte op basis van ulnalengtemeting**
- 92.33.06.03 Formule van Barbosa (2012) **voor volwassenen**
- 92.33.06.06 Formule van Bonell (2017) **voor volwassenen**
- 92.33.06.09 Formule van Gauld (2004) **voor kinderen en adolescenten**
- 92.33.06.12 Formule van Cheng (1998) **voor kinderen**
- 92.33.06.15 Tabel voor lengtebepaling op basis van ulnalengtemeting³⁴
- 92.33.09 **Bepaling lengte op basis van armspanmeting**³⁵
- 92.33.09.03 Formule van Brown (2000) **voor volwassenen**
- 92.33.09.06 Formule van Capderou (2011) **voor volwassenen**
- 92.33.09.09 Formule van Gauld (2004) **voor kinderen en adolescenten**
- 92.33.12 **Bepaling lengte op basis van demispanmeting**
- 92.33.12.03 Formule van Weinbrenner (2006) **voor volwassenen > 65 jaar**
- 92.33.12.06 Formule van Hirani & Aresu (2010) **voor volwassenen > 65 jaar**
- 92.33.12.09 Formule van Bassey (1986) **voor volwassenen 20-45 jaar**
- 92.33.12.12 Tabel voor lengtebepaling op basis van demispanmeting³⁶
- 92.33.15 **Bepaling lengte op basis van tibialengtemeting**
- 92.33.15.03 Formule **van** Waninge (2009) **voor volwassenen met ernstige meervoudige beperkingen**

³¹ <https://nutritionalassessment.mumc.nl/nutritional-assessment/lichaamssamenstelling/knie-hoogtemeting>; geraadpleegd d.d. 20-06-2023.

³² <https://nutritionalassessment.mumc.nl/nutritional-assessment/lichaamssamenstelling/knie-hoogtemeting>; geraadpleegd d.d. 20-06-2023.

³³ Table 6, BAPEN. The 'Must' Explanatory Booklet, 2011: http://www.bapen.org.uk/pdfs/must/must_explan.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

³⁴ Table 5, BAPEN. The 'Must' Explanatory Booklet, 2011: http://www.bapen.org.uk/pdfs/must/must_explan.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

³⁵ Table 7, BAPEN. The 'Must' Explanatory Booklet, 2011: http://www.bapen.org.uk/pdfs/must/must_explan.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

³⁶ Table 7, BAPEN. The 'Must' Explanatory Booklet, 2011: http://www.bapen.org.uk/pdfs/must/must_explan.pdf; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

92.36 Formules voor omtrekmaten en oppervlakte lichaam

- 92.36.03 Formule voor heup-middelratio (WHO, 2008)
- 92.36.06 Formule voor bovenarmspieromtrek (Frisancho, 1981)
- 92.36.09 Formule voor bovenarmsoppervlakte (Frisancho, 1981)
- 92.36.12 Formule voor bovenarmspierooppervlakte (Frisancho, 1981)
- 92.36.15 Formule voor bovenarmvetoppervlakte (Frisancho, 1981)
- 92.36.18 Formule voor totale lichaamsoppervlakte (Du Bois, 1989)

92.39 Formules voor omtrekmaten bepalen lichaamsbouw

- 92.39.03 Formule voor bepaling lichaamsbouw aan de hand van polsomtrek
- 92.39.06 Formule voor bepaling lichaamsbouw aan de hand van elleboogbreedte (Frisancho, 1984)

92.42 Formules voor schatten / berekenen appendiculaire skeletspiermassa (ASSM) op basis van BIA meting

- 92.42.03 Formule van Kyle (2003)
- 92.42.06 Formule van Sergi (2015)
- 92.42.09 Formule van Kim (2014)

92.45 Formules voor berekening van percentage lichaamsvet met resultaten van Air Displacement Plethysmography (ADP)

- 92.45.03 Formule van Siri (1961)
- 92.45.06 Formule van Brozek (1963)
- 92.45.09 Formule van Schutte (1984)
- 92.45.12 Formule van Ortiz (1992)

92.48 Groeidiagrammen voor kinderen³⁷

- 92.48.03 Groeidiagrammen Nederlandse jongens
- 92.48.06 Groeidiagrammen Nederlandse meisjes
- 92.48.09 Groeidiagrammen Turkse afkomst jongens
- 92.48.12 Groeidiagrammen Turkse afkomst meisjes
- 92.48.15 Groeidiagrammen Marokkaanse afkomst jongens
- 92.48.18 Groeidiagrammen Marokkaanse afkomst meisjes
- 92.48.21 Groeidiagrammen Hindoestaanse afkomst jongens
- 92.48.24 Groeidiagrammen Hindoestaanse afkomst meisjes

³⁷ www.tno.nl/groei/geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

92.48.27	Groeidiagrammen Nederlandse jongens met Downsyndroom
92.48.30	Groeidiagrammen Nederlandse meisjes met Downsyndroom
92.48.33	Groeidiagrammen prematuur geboren jongens
92.48.36	Groeidiagrammen prematuur geboren meisjes
92.48.39	Z-scores en percentielen bovenarmomtrek jongens ³⁸
92.48.41	Z-scores en percentielen bovenarmomtrek meisjes ³⁹
92.48.44	Groeidiagrammen antropometrie (Gerver, 2001)

Inclusies: groeidiagrammen armspanwijdte, demispan, bovenarm lengte, onderarm lengte, ulnalengte, handlengte, zithoogte, beenlengte, onderbeenlengte, tibialengte, kuitomvang, kniehoogte, voetlengte, schouderbreedte, bekkenbreedte en huidplooiën

92.48.44.03	Groeidiagrammen antropometrie jongens
92.48.44.06	Groeidiagrammen antropometrie meisjes

92.51 Referentietabellen met normaalwaarden en afkapwaarden

92.51.03	Afkapwaarden skeletspierindex (SMI) (van der Werf, 2018)
92.51.06	Afkapwaarden skeletspierindex (SMI) (Martin, 2013)
92.51.09	Afkapwaarden skeletspieroppervlakte (SMA) (van der Werf, 2018)
92.51.12	Afkapwaarden spierdichtheid (MRA) (van der Werf, 2018)
92.51.15	Afkapwaarden spierdichtheid (MRA) (Martin, 2013)
92.51.18	Percentielen vetvrije massa gemeten met BIA (VVM) (Kyle, 2001)
92.51.21	Percentielen voor vetvrije massa index (VVMII) (Schutz, 2002)
92.51.24	Percentielen voor vetmassa index (VMI) (Schutz, 2002)
92.51.27	Percentielverdeling appendiculaire skeletspiermassa index (ASSMI) (Kyle, 2003)
92.51.30	Mediane appendiculaire skeletspiermassa index (ASSMI) (Kelly, NHANES, 2009)
92.51.33	Referentiewaarden fasehoek (Bosy-Westphal, 2006)
92.51.36	Referentiewaarden huidplooiën (Marfell-Jones, 2012)
92.51.39	Afkapwaarden middelomtrek (Janssen, 2002)
92.51.41	Afkapwaarden middelomtrek per etniciteit (Ross, 2020)
92.51.44	Referentiewaarden voor handknijpkracht (Dodds, 2014)
92.51.47	Referentiewaarden voor kuitomtrek (McDowell, 2005, McDowell, 2008, Gavriilidou, 2015b)
92.51.50	BIVA-nomogram (per fabrikant/ apparaat)
92.51.53	Z-score en percentielen vetmassa gemeten met BIA (VM) (Wells, 2012)
92.51.56	Z-score en percentielen vetmassa index gemeten met BIA (VMI) (Wells, 2012)
92.51.59	Z-score en percentielen vetvrije massa gemeten met BIA (VVM) (Wells, 2012)

³⁸ <https://www.who.int/tools/child-growth-standards/standards/arm-circumference-for-age; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

³⁹ <https://www.who.int/tools/child-growth-standards/standards/arm-circumference-for-age; geraadpleegd d.d. 16-09-2023>

92.51.62 Z-score en percentielen vetvrije massa index gemeten met BIA (VVMi) (Wells, 2012)

92.80 Richtlijnen en protocollen⁴⁰

Inclusies: zorgpaden, dieetbehandelingsrichtlijnen, mono- en multidisciplinaire richtlijnen en protocollen

92.90 Vakliteratuur

⁴⁰ Voor nadere aanduiding van richtlijnen en protocollen: <https://nvdietist.nl/topic/richtlijnen/>; geraadpleegd d.d. 16-09-2023.

93 Informatie- en instructiemateriaal

93.03 Boeken

Inclusie: kookboeken

Exclusie: Foto-anamneseboeken (90.09.03)

93.06 Voorbeelddagmenu's

93.09 Schriftelijke/digitale brochures / informatie Goede voeding

Inclusie: beeldmateriaal

93.09.03 Schriftelijke of digitale brochures / informatie Goede voeding / leefstijl eigen ontwerp

93.09.06 Schriftelijke of digitale brochures / informatie Goede voeding / leefstijl overheid

Inclusies: schriftelijke of digitale brochures / informatie van Voedingscentrum

93.12 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie

Inclusies: beeldmateriaal, dieetbrochures / informatiemateriaal waarbij aandacht is voor beweeggedrag, relatie tussen gedachten en eten, emoties

93.12.03 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie eigen ontwerp

93.12.06 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie zorginstelling

93.12.09 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie overheid

Inclusies: schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures van Voedingscentrum

93.12.12 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie patiëntenvereniging / beroepsvereniging / stichting / fonds

Inclusies: schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie van Hartstichting, Longfonds, DVN, NVD

93.12.15 Schriftelijke/digitale specifieke dieetbrochures / informatie fabrikant/leverancier

93.15 Schriftelijke/digitale algemene brochures

Inclusies: brochures / informatiemateriaal over patiëntenverenigingen, ziekte

93.18 Voedingsmiddelenanalyse lijsten

93.18.03 Voedingsmiddelenlijsten vrij van voedingsstof

Extra code voor soort voedingstof, voedingsmiddel, ingrediënt en additief, klasse 94

93.18.06 Voedingsstof bevattende voedingsmiddelenlijsten

Extra code voor soort voedingstof, voedingsmiddel en ingrediënt en additief, klasse 94

93.18.09 **Lijsten met wel/ niet te adviseren voedingsmiddelen**

Extra code voor soort voedingsmiddel, klasse 94

93.21 **Modelverpakkingen**

Inclusies: modelverpakking met etiketten

93.24 **Voedselmodellen en modellen voor inhoudsmaten**

Exclusie: Hulpmiddelen voor wegen en meten voor bereiden van eten en drinken (15.03.03)

93.24.03 **Model bestek**

93.24.06 **Voorbeeldporties**

93.24.09 **Voorbeeldvoedingsmiddelen, dummy's**

93.24.12 **Inhoudsmaten servies**

94 Voeding/dieet met wijziging in voedingsstoffen, energie en voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven ⁴¹

94.01 Voeding zonder eisen aan voedingsstoffen, energie, voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven

Inclusie: normale voeding, geen dieet

94.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid eiwitten, eiwit achtige stoffen, biogene aminen en histaminevrijmakers en aminozuren

Exclusies: Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid nitriet (E249, E250) (94.51.21);

Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid nitraat (E251, E252) (94.51.24)

94.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid (totaal) eiwit

94.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid dierlijke eiwitten

94.03.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid kippen-ei-eiwit

94.03.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid koemelk-eiwit

94.03.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid plantaardige eiwitten

94.03.09.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid gluten

94.03.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid eiwitachtige stoffen

94.03.12.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid purine

94.03.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid biogene aminen en histamine vrijmakers

94.03.15.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid biogene aminen

94.03.15.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid tyramine

94.03.15.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid histamine

94.03.15.03.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid cadaverine

94.03.15.03.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid phenylethylamine

94.03.15.03.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid tryptamine

94.03.15.03.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid serotonine

94.03.15.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid histamine vrijmakers

94.03.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid aminozuren

94.03.18.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid essentiële aminozuren

*Inclusie: voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vertakte keten aminozuren/
Branched-chain amino acid (BCAA)*

⁴¹ Naast een wijziging in hoeveelheid voedingsstoffen, energie en voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven in voeding/dieet kan de code voor ook de voedingsstof, energie en voedingsmiddel, ingrediënt en additief zelf gebruikt worden.

- 94.03.18.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-phenylalanine
- 94.03.18.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-methionine
- 94.03.18.03.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-leucine
- 94.03.18.03.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-lysine
- 94.03.18.03.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-tryptofaan
- 94.03.18.03.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-isoleucine
- 94.03.18.03.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-valine
- 94.03.18.03.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-histidine
- 94.03.18.03.27 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-threonine

94.03.18.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid niet-essentiële aminozuren

Inclusie: voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid semi-essentiële aminozuren⁴²

- 94.03.18.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-glutamine
- 94.03.18.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-glutaminezuur
- 94.03.18.06.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-arginine
- 94.03.18.06.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-alanine
- 94.03.18.06.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-asparagine
- 94.03.18.06.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-asparaginezuur
- 94.03.18.06.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid glycine
- 94.03.18.06.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-proline
- 94.03.18.06.27 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-serine
- 94.03.18.06.30 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-tyrosine
- 94.03.18.06.33 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid L-cystëine

94.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid en soort vetten

- 94.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vet
- 94.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid en mate van verzadiging vetzuren
 - 94.06.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid verzadigde vetzuren
 - 94.06.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid meervoudig onverzadigde vetzuren
 - 94.06.06.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid n-6-vetzuren
 - Inclusie: omega 6-vetzuren*
 - 94.06.06.06.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid arachidonzuur (AA)

⁴² Er is geen eenduidige omschrijving van semi-essentiële aminozuren en om die reden zijn semi-essentiële aminozuren als inclusie opgenomen bij de niet-essentiële aminozuren.

	94.06.06.06.03.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid linolzuur (LA)
	94.06.06.06.03.09	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid gamma-linoleenzuur (GLA)
	94.06.06.06.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid n-3-vetzuren <i>Inclusies: omega 3-vetzuren, visvetzuren</i>
	94.06.06.06.06.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid eicosapentaeenzuur (EPA)
	94.06.06.06.06.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid docosahexaeenzuur (DHA)
	94.06.06.06.06.09	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid alfa-linoleenzuur (ALA)
94.06.06.09		Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid enkelvoudig onverzadigde vetzuren <i>Inclusies: n-9-vetzuren, omega 9-vetzuren</i>
94.06.06.12		Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid transvetzuren
94.06.09		Voeding/dieet met wijziging in lengte vetzuren/aantal koolstofatomen
	94.06.09.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vet met korte keten vetzuren (SCFA) Vetzuren met ≤ 6 koolstofatomen.
	94.06.09.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vet met middellange keten vetzuren (MCT) Vetzuren met 8-12 koolstofatomen.
	94.06.09.09	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vet met lange keten vetzuren (LCT) Vetzuren met > 12 koolstofatomen.
94.06.12		Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vetachtige stoffen
	94.06.12.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid cholesterol
	94.06.12.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fytaanzuur
94.09		Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid koolhydraten
	94.09.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid monosacchariden
	94.09.03.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fructose
	94.09.03.06	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid galactose
	94.09.03.09	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid glucose
94.09.06		Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid disacchariden
	94.09.06.03	Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid lactose

- 94.09.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sacharose
- 94.09.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid en soort polysacchariden
 - 94.09.09.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid voedingsvezel
 - Inclusie: hemicellulose*
 - 94.09.09.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid voedingsvezel, oplosbaar en fermenteerbaar
 - Inclusies: (fructo-/galacto-)oligosacchariden, oligofructose, inuline, pectine, gommen, slijmstoffen, polysacchariden uit algen en wieren, onverteerbaar zetmeel (resistant starch)*
 - 94.09.09.03.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid grove voedingsvezel
 - 94.09.09.03.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fijne voedingsvezel
 - 94.09.09.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid voedingsvezel, niet oplosbaar en niet fermenteerbaar
 - Inclusies: cellulose, lignine⁴³*
 - 94.09.09.03.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid grove voedingsvezel
 - 94.09.09.03.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fijne voedingsvezel
- 94.09.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid polyolen
 - Inclusie: suikeralcohol*
 - 94.09.12.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sorbitol
 - 94.09.12.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid mannitol
 - 94.09.12.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid isomalt
 - 94.09.12.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid maltitol
 - 94.09.12.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid lactitol
 - 94.09.12.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid xylitol
 - 94.09.12.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid erythritol

94.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid alcohol

⁴³ Lignine is chemisch gezien geen koolhydraat, maar fysisch gezien wordt het wel gerekend tot de voedingsvezels.

94.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamines**94.15.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid wateroplosbare vitamines****94.15.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B**

94.15.03.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B1 (thiamine)

94.15.03.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B2 (riboflavine)

Inclusie: riboflavinederivaat

94.15.03.03.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B3 (niacine)

94.15.03.03.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B5 (pantotheenzuur)

94.15.03.03.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B6 (pyridoxine)

Inclusie: vitamine B6-derivaat

94.15.03.03.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B11 (foliumzuur)

Inclusies: folaat, folaatderivaat

94.15.03.03.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine B12 (cobalamine)

Inclusie: cobalaminederivaat

94.15.03.03.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid biotine

94.15.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine C**94.15.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid in vetoplosbare vitamines**

Inclusie: vetoplosbare vitamine-derivaat

94.15.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine A (retinol)

94.15.06.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid provitamine A

Inclusie: bèta-caroteen

94.15.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine D (calciferol)

94.15.06.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine E (tocoferol)

94.15.06.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vitamine K (fyllo- en menachinon)

94.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid mineralen

94.18.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid natrium (Na)

Inclusie: hoeveelheid zout

94.18.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid kalium (K)

94.18.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid chloride (Cl)

94.18.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid calcium (Ca)

- 94.18.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fosfor (P)
- 94.18.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid magnesium (Mg)

- 94.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid spoorelementen
 - 94.21.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid cobalt (Co)
 - 94.21.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid ijzer (Fe)
 - 94.21.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid zink (Zn)
 - 94.21.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid koper (Cu)
 - 94.21.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid mangaan (Mn)
 - 94.21.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid selenium (Se)
 - 94.21.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid chroom (Cr)
 - 94.21.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid molybdeen (Mo)
 - 94.21.27 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid jodium (I)
 - 94.21.30 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fluoride (F)
 - 94.21.33 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid nikkel (Ni)

- 94.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vocht
 - Inclusie: hoeveelheid water**
 - 94.24.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vocht met koolzuur
 - 94.24.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vocht zonder koolzuur

- 94.27 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid energie

- 94.30 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid groentenfamilies
 - 94.30.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid brassicaceae (Cruciferae, mosterdfamilie)
 - Inclusie: koolgroenten**
 - 94.30.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid mosterd
 - 94.30.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid umbelliferae (Apiaceae, schermbloemenfamilie)
 - 94.30.06.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid koriander
 - 94.30.06.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid selderij
 - 94.30.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vruchten van nachtschaden (solanaceae)
 - 94.30.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid samengesteldbloemigen (compositae)
 - 94.30.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid komkommerfamilie (cucurbitaceae)

- 94.33 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vlees, vis en schaal- en **weekdieren**

- 94.33.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid kippenvlees
- 94.33.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid rundvlees
- 94.33.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid varkensvlees
- 94.33.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid schaaldieren
- 94.33.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid weekdieren
- 94.33.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid vis

- 94.36 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid granen
 - 94.36.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid mais
 - 94.36.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid rogge
 - 94.36.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid tarwe
 - 94.36.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid gerst
 - 94.36.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid haver
 - 94.36.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid gierst
 - 94.36.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid rijst

- 94.39 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid noten
 - 94.39.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid **Juglandaceae**
Inclusie: noot van bitternoot
 - 94.39.03.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid walnoten
 - 94.39.03.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid pecannoten
 - 94.39.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid hazelnoten
 - 94.39.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid **Anacardiaceae**
 - 94.39.09.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid cashewnoten
 - 94.39.09.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid pistachenoten
 - 94.39.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid amandelen
 - 94.39.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid paranoten
 - 94.39.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid macadamianoten

- 94.42 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid peulvruchten (Leguminosaeae)
 - 94.42.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid pinda
 - 94.42.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid soja
Inclusies: sojadrinks, -yoghurtalternatieven, -desserts
 - 94.42.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid lupine

94.45 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid zaden en pitten

- 94.45.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sesamzaad
- 94.45.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid zonnebloempitten
- 94.45.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid pijnboompitten
- 94.45.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid pompoenpitten
- 94.45.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid maanzaad
- 94.45.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid lijnzaad
- 94.45.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid boekweit

94.48 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fruit

- 94.48.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid roosfruit (Rosaceae)
- 94.48.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid citrusfruit (Rutaceae)

94.51 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid conserveermiddelen, antioxidanten en zuurteregelaars

Inclusie: voedingsadditieven

- 94.51.03 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid benzoëzuur (E210)
- 94.51.06 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid benzoaten (E211-E 213)
- 94.51.09 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sorbinezuur (E 200)
- 94.51.12 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sorbaten (E201 t/m E203)
- 94.51.15 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid zwaveldioxide/ zwaveligzuur (E220)
- 94.51.18 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid sulfiet en sulfietderivaten (E221-E224, E226-E228)
- 94.51.21 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid nitriet (E249, E250)
Inclusie: nitrietzout
- 94.51.24 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid nitraat (E251, E252)
Inclusie: nitraatzout
- 94.51.27 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid fosfaat (E338 t/m E341, E343, E442, E450 t/m E452, E541, E1410, E1412 t/m E1414, E1442)

94.54 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid kleurstoffen (E102, E110, E120, E122, E124, E128, E129, E150, E151, E154, E155, E180)**94.57 Voeding/dieet met wijziging in hoeveelheid glutaminezuur/glutamaten (smaakversterkers) (E620-E625)****94.60 Voeding/dieet met wijziging in osmolariteit**

Inclusie: dorstlessers

- 94.60.03 Isotone dranken
- 94.60.06 Hypotone dranken
- 94.60.09 Hypertone dranken
- 94.63 Voedingsmiddelen die overige stoffen bevatten
- 94.63.03 Oxaalzuur bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.06 Glycyrrhizine bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.09 Cacao bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.12 Cafeïne bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.15 Theïne bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.18 Kruiden en specerijen bevattende dranken/voedingsmiddelen
- 94.63.21 Hardgebakken en gefrituurde voedingsmiddelen
- 94.66 Voeding/dieet met voedingsmiddelen die **gasvorming in de darm**, geur- en kleurvorming van feces en **obstructie in de darm** bevorderen
- 94.66.03 Voedingsmiddelen die gasvorming **in de darm** bevorderen
- 94.66.06 Voedingsmiddelen die geurvorming van feces bevorderen
- 94.66.09 Voedingsmiddelen die kleurvorming van feces bevorderen
- 94.66.12 Voedingsmiddelen die obstructie **in de darm** bevorderen
- 94.89 Overige voeding/dieet met wijziging in voedingsstoffen, energie en voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven

Extra codes bij klasse 94 voor voedingsstoffen⁴⁴, voedingsmiddelen⁴⁵ en voedingsmiddelengroepen⁴⁶ NEVO-online

Extra codes bij de klassen 94.03 t/m 94.66, 95.03, 97.03, 97.06 en 97.09⁴⁷

03 Absoluut getal

06 Verrijkt⁴⁸

09 Beperkt⁴⁹

12 Vrij (wel sporen)

15 Constant

⁴⁴ <https://www.rivm.nl/documenten/voedingsstoffen-in-nevo-online-2021; geraadpleegd d.d. 03-08-2023>

⁴⁵ <https://www.rivm.nl/nederlands-voedingsstoffenbestand/nevo-online; geraadpleegd d.d. 03-08-2023>

⁴⁶ <https://www.rivm.nl/documenten/productgroepindeling-nevo-online-2021; geraadpleegd d.d. 03-08-2023>

⁴⁷ Als er sprake is van combinaties (bijv. verrijkt en op sojabasis) dan moeten twee codes worden vermeld.

⁴⁸ Dat kan zijn verrijkt t.o.v. Richtlijnen Goede Voeding (Gezondheidsraad, 2015), Voedingsnormen (Gezondheidsraad); <https://www.gezondheidsraad.nl/; geraadpleegd d.d. 03-08-2023>

⁴⁹ Dat kan zijn beperkt t.o.v. Richtlijnen Goede Voeding (Gezondheidsraad, 2015), Voedingsnormen (Gezondheidsraad); <https://www.gezondheidsraad.nl/; geraadpleegd d.d. 03-08-2023>

- 18 *Gesubstitueerd, vervangend*
- 21 *Vrij (strikt vermijden, inclusie eliminatie)*
- 24 *Vers vermijden*
- 27 *Bewerkt (kort verhit)*
- 30 *Baked (lang verhit)*
- 33 *Helder*
- 36 *Koud*
- 39 *Warm*
- 42 *Semi-elementair/oligomeer*
- 45 *Geconcentreerd*
- 48 *Compleet*
- 51 *Monomeer*
- 54 *Polymeer*
- 57 *Op melkbasis*
- 60 *Op yoghurtbasis*
- 63 *Op sapbasis*
- 66 *Op sojabasis*
- 69 *Op soepbasis*
- 72 *Tevens op basis van gewone voeding*
- 75 *Verdikt*

95 Andere voeding-/dieetrichtlijnen

95.03 Voeding/dieet met eisen aan consistentie^{50, 51, 52}

Exclusies: *Dieetpreparaten voor oraal gebruik (97.03), sondevoeding (97.06)*

95.03.03 Voeding met normale consistentie (IDDSI niveau 7)

Inclusie: vaste voeding

95.03.06 Voeding met makkelijk te kauwen consistentie (IDDSI niveau 7)

95.03.09 Voeding met zacht en klein gesneden consistentie (IDDSI niveau 6)

95.03.12 Voeding met fijn gemalen en smeulige consistentie (IDDSI niveau 5)

95.03.15 Voeding met glad gemalen consistentie (IDDSI niveau 4)

95.03.18 Dranken met zeer dik vloeibare consistentie (IDDSI niveau 4)

95.03.21 Voeding met gladde dik vloeibare consistentie (IDDSI niveau 3)

95.03.24 Dranken met gladde dik vloeibare consistentie (IDDSI niveau 3)

95.03.27 Dranken met gladde matig vloeibare consistentie (IDDSI niveau 2)

95.03.30 Dranken met gladde licht vloeibare consistentie (IDDSI niveau 1)

Inclusie: gladde licht vloeibare consistentie voor sonde

95.03.33 Dranken met dun vloeibare consistentie (IDDSI niveau 0)

95.06 Voeding/dieet met eisen aan toedieningsweg ongeacht soort voeding of dieetpreparaat⁵³

95.06.03 Enteraal per sonde toe te dienen voeding

95.06.06 Veneus toe te dienen voeding

95.06.09 Voeding in te nemen per os

Inclusies: oraal in te nemen voeding, orale voeding

⁵⁰ IDDSI = International Dysphagia Diet Standardisation Initiative. Het IDDSI Framework voorziet in terminologie voor het beschrijven van consistentie van voedsel en dikte van dranken.

⁵¹ Bij de indeling is gebruikgemaakt van de indeling beschikbaar via <http://iddsi.org/framework/> en de Nederlandse vertaling https://www.iddssi.org/IDDSI/media/images/Translations/Dutch/V2-0_IDDSI_DetailedDefinitionsTemplate-NL_FINAL.pdf; geraadpleegd 09-05-2023.

⁵² Aanvullend kan de consistentie gekoppeld worden aan onderliggende stoornis, bijv. kauwstoornis, slikstoornis, passagestoornis darm of verteringsstoornis (ICF-diëtetiek).

⁵³ Als betrokkene geen voedsel per os mag krijgen, moet dit via een ICF-code worden vermeld.

95.09 Voeding/dieet met eisen aan de omvang en verdeling over de dag95.09.03 Voeding/dieet met frequente **kleine** maaltijden

95.09.06 Voeding/dieet met doeltreffende verdeling koolhydraten over de dag

95.09.09 Voeding/dieet met juiste koolhydraat-insuline ratio (KIR)

95.09.12 Voeding/dieet met juiste eiwit verdeling

95.09.15 Voeding/dieet met juiste vocht verdeling

95.09.18 Voeding/dieet met juiste vet verdeling

95.09.21 Afwisselend vasten**95.09.21.03 Periodiek vasten****95.09.21.06 Om de dag vasten****95.12 Dieet met eisen aan hoeveelheid micro-organismen en kiemgetal***Inclusies: voeding voldoende aan hygiënerichtlijnen voeding bij verminderde weerstand, voeding ter preventie van voedselinfecties***95.15 Richtlijnen Goede Voeding (RGV)**Voeding die voldoet aan de Richtlijnen Goede Voeding van de Gezondheidsraad (Gezondheidsraad, 2015).⁵⁴**95.18 Comfort voeding**

Comfortvoeding heeft tot doel dat de patiënt zich zo comfortabel mogelijk voelt op fysiek, sociaal, emotioneel en spiritueel gebied. Het richt zich op een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven en zo mogelijk op het verminderen of verzachten van klachten **bij symptoomgerichte palliatie**. Niet voldoen aan geldende voedingsnormen/-richtlijnen, zoals leveren van voldoende energie- en eiwit en Richtlijnen Goede Voeding, wordt geaccepteerd **(ten Have et al., 2022)**.

95.21 Voeding/dieet met eisen aan mate van bewerking van voedingsmiddelen⁵⁵**95.21.03 Niet of minimaal bewerkte voedingsmiddelen***Inclusies: onbewerkte voedingsmiddelen of producten***95.21.06 Bewerkte ingrediënten****95.21.09 Bewerkte voedingsmiddelen****95.21.12 Ultrabewerkte voedingsmiddelen****95.24 Richtlijnen voor **dieet**/voeding gericht op verbeteren gezondheid bij specifieke aandoening⁵⁶**⁵⁴ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2015/11/04/richtlijnen-goede-voeding-2015>; geraadpleegd d.d. 27-07-2022.⁵⁵ Monteiro et al. (2019)⁵⁶ Een aantal veelvoorkomende diëten heeft een aparte code gekregen, gebaseerd op aandoening of stoornis in functie, echter het is ook mogelijk om deze diëten met voedingsstoffen uit klasse 94 te coderen. Voorbeelden worden gegeven bij DASH, Voeding volgens de NDF richtlijn diabetes en richtlijn voor dieet/voeding bij ileostoma.

Het gaat hier om richtlijnen die specifiek adviseren over voedingsmiddelen en voedingspatronen omdat het dieet/de voeding niet volledig is te omschrijven op het niveau van voedingsstoffen.

95.24.03 DASH / Dietary Approaches to Stop Hypertension^{57,58}

95.24.06 Voeding volgens Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) Voedingsrichtlijn diabetes^{59,60}

95.24.09 Voeding/dieet met eisen aan glykemische index

95.24.12 Richtlijnen voor dieet/voeding bij ileostoma⁶¹

95.24.15 Richtlijnen voor dieet/voeding bij colostoma

95.24.18 Richtlijnen voor dieet/voeding bij high output stoma

95.24.21 Richtlijnen voor dieet/voeding bij graft versus host ziekte (GVHD) van de darm

Extra code voor klasse 95.24 voor specifieke stoornis [ICF-diëtetiek] of specifieke aandoening [ICD-10, ICD-11, ICPC-2]

⁵⁷ Salehi-Abargouei et al. (2013)

⁵⁸ Dieet/voeding omvat: zoutbeperking (CH94.18.03-09), voedingsvezelverrijkt (CH94.09.09.03-06), kaliumverrijkt (CH94.18.06-06), calciumverrijkt (CH94.18.12-06) en magnesiumverrijkt (CH94.18.18-06).

⁵⁹ <https://www.zorgstandaarddiabetes.nl/wp-content/uploads/2020/11/NDF-Voedingsrichtlijn-Diabetes-v1-november-2020.pdf>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁶⁰ Het gaat om de voedingspatronen:

- Koolhydraatbeperkte voedingspatroon; ook te coderen als CH94.09-09

- Vetbeperkt voedingspatroon; ook te coderen als CH94.06.03-09

- Mediterraan voedingspatroon; ook te coderen als CH96.06.06

- DASH-voedingspatroon; ook te coderen als CH96.12.03

- Vegetarisch/veganistisch voedingspatroon; ook te coderen als CH96.09

- Paleo-voedingspatroon; ook te coderen als CH96.89.03

- Voedingspatroon met onbewerkte producten; ook te coderen als CH95.21.03

⁶¹ Dieet/voeding omvat: zoutverrijking (CH94.18.03-06), vochtverrijking (CH94.24-06), beperking van voedingsmiddelen die obstructie in de darm veroorzaken (CH94.66.12-09), adviezen t.a.v. voedingsmiddelen met invloed op gasvorming in de darm, geur- en kleurvorming van feces (CH94.66.03, CH94.66.06, CH94.66.09)

96 Voeding aansluitend bij andere voedingsgewoonten / voedingspatronen⁶²

96.03 Voeding aansluitend bij levensbeschouwing

96.03.03 Islamitische voedingspatroon

96.03.06 Hindoeïstisch voedingspatroon

96.03.09 Voedingspatroon zonder rundvlees

96.03.12 Joods / koosjer voedingspatroon

96.03.15 Voedingpatroon van zevende-dag adventisten

96.03.18 Macrobiotisch voedingspatroon

96.03.21 Antroposofische voedingspatroon

96.06 Voeding aansluitend bij geografische achtergrond

96.06.03 Voeding zoals gebruikt in Aziatische landen

Voeding met lage energiedichtheid en gebruik van rijst.

Inclusie: Aziatisch voedingspatroon

96.06.06 Voeding zoals gebruikt in landen rond Middellandse zee c.q. Mediterrane voeding

Voeding gekarakteriseerd door gebruik van brood en andere tarweproducten, groente en fruit, peulvruchten, vis, olijfolie, noten en (in niet-Islamitische landen) wijn.

Inclusie: Mediterraan voedingspatroon

96.06.09 Voeding zoals recent in gebruik in Scandinavische landen c.q. new Nordic voeding

Variant op Mediterrane voeding, maar dan met Scandinavische producten.

Inclusie: Nordic voedingspatroon

96.06.12 Voeding zoals gebruikt in Westerse landen

Voeding met hoge energiedichtheid en bestaande uit veel bewerkte voedingsmiddelen.

Inclusie: Westers voedingspatroon

96.09 Vegetarisch / veganistisch voedingspatroon

96.09.03 Voeding zonder gebruik van vlees / pescovegetarisch voedingspatroon

96.09.06 Voeding zonder gebruik van vlees & vis / vegetarisch voedingspatroon

Inclusie: ovolactovegetarisch voedingspatroon

96.09.09 Voeding zonder gebruik van vlees & vis & eieren / lactovegetarisch voedingspatroon

⁶² Bij de indeling is gebruikgemaakt van de indeling van voedingspatronen gemaakt door de Gezondheidsraad (2015); <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2015/11/04/voedingspatronen-achtergronddocument-bij-richtlijnen-goede-voeding-2015;geraadpleegd.d.d.16-09-2023>.

- 96.09.12 Voeding zonder gebruik van vlees & vis & zuivel / obovegetarisch voedingspatroon
- 96.09.15 Voeding zonder gebruik van vlees, met gebruik van kip / pollovegetarisch voedingspatroon
- 96.09.18 Voeding met geen enkel bestanddeel van dierlijke oorsprong / veganistisch voedingspatroon

- 96.89 Overige voeding
 - 96.89.03 Paleo- of oervoeding
 - Inclusie: voedingspatroon zoals in steentijd gebruikelijk, paleolithisch voedingspatroon*
 - 96.89.06 Raw food
 - Inclusie: voedingspatroon bestaande uit rauw voedsel*

97 Voeding-/dieet ondersteunende hulpmiddelen

Exclusie: Medicatie van invloed op voeding/dieet [*Farmacotherapeutisch Kompas*]

Dieetpreparaten^{63, 64} (97.03-97.09)

97.03 Dieetpreparaten voor oraal gebruik

Exclusie: Voeding/dieet met eisen aan consistentie (95.03)

97.03.03 Complete dieetpreparaten⁶⁵ voor oraal gebruik

Inclusie: volledige drinkvoeding

97.03.03.03 Drinkvoeding i.h.a.

97.03.03.06 (Ziekte)specifieke drinkvoeding

97.03.03.06.03 Drinkvoeding pre-, peri- en postoperatief

97.03.03.06.06 Drinkvoeding voor oncologie

97.03.03.06.09 Drinkvoeding voor mensen met COPD

97.03.03.06.12 Drinkvoeding voor mensen met nierziekten / vocht-, eiwit-, elektrolytenbeperkt dieet

97.03.03.06.15 Drinkvoeding voor mensen met decubitus

97.03.03.06.18 Drinkvoeding voor mensen met Diabetes Mellitus en hyperglycemie

97.03.03.06.21 Drinkvoeding voor fragiele ouderen

97.03.03.06.24 Drinkvoeding voor mensen met verterings- en resorptiestoornissen / semi-elementair/oligomeer

97.03.03.06.27 Drinkvoeding voor mensen met slikstoornissen / verdikt

97.03.03.06.30 Drinkvoeding voor mensen met ziekte van Alzheimer

97.03.03.09 Dieetpreparaten voor zuigelingen

97.03.03.09.03 Hypoallergene, semi-elementaire/oligomere en laag osmolaire speciaalvoeding

97.03.03.09.06 Eiwitvrije zuigelingenvoeding

N.B. kan ook bij grotere kinderen worden gebruikt

97.03.03.09.09 Vetvrije zuigelingenvoeding

⁶³ Dieetpreparaten zijn voedingsmiddelen met een andere samenstelling en in een andere vorm dan normale voeding. Dieetpreparaten zijn speciaal bewerkte of samengestelde producten voor bijzondere voeding. Het gaat hierbij om polymere, oligomere, monomere en modulaire voedingsmiddelen, zoals sondevoeding of drinkvoeding; <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/dieetpreparaten-zvw>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁶⁴ Overeenkomstig met de indeling 'Medical nutrition therapy' in 'ESPEN guidelines on definitions and terminology of clinical nutrition' (Cederholm et al., 2017).

⁶⁵ Compleet betekent voorzien in de behoefte van alle macro- en micronutriënten (Cederholm et al., 2017). Voor oraal gebruik betekent dat deze geschikt zijn oraal te gebruiken, echter het is ook per sonde toe te dienen.

- 97.03.03.09.12 Koolhydraatvrije zuigelingenvoeding
- 97.03.03.09.15 Zuigelingenvoeding voor (ex)pre- en dysmaturen
- 97.03.03.09.18 Zuigelingenvoeding bij specifieke aandoening
- 97.03.03.09.21 Zuigelingenvoeding mineralenbeperkt

Extra code voor klasse 97.03.03.06 / 97.03.03.09.18 specifieke aandoening [ICD-10, ICD-11, CPC-2]

97.03.06 Aanvullende dieetpreparaten⁶⁶ voor oraal gebruik

Inclusie: aanvullende drinkvoeding

- 97.03.06.03 Aanvullende drinkvoeding i.h.a.
- 97.03.06.06 Modulaire dieetpreparaten
 - 97.03.06.06.03 Eiwitmodules
 - 97.03.06.06.03.03 Eiwitmodules ter verrijking van moedermelk

Inclusie: modules die tevens vitamines/mineralen bevatten
 - 97.03.06.06.06 Vetmodules

Inclusie: vetemulsies
 - 97.03.06.06.09 Koolhydraatmodules
 - 97.03.06.06.12 Modules op basis van vrije aminozuren
 - 97.03.06.06.15 Voedingsvezelpreparaten

Inclusie: voedingsvezelmodules
 - 97.03.06.06.18 Combinatiemodule van vet en koolhydraten
 - 97.03.06.06.21 Combinatiemodule van eiwit en koolhydraten
- 97.03.06.09 Verdikkingsmiddelen

Extra code voor klasse 97.03.03.03 / 97.03.03.09 / 97.03.06 om dieetpreparaten voor oraal gebruik te specificeren zie bij de klassen 94.03-94.66

97.06 Sondevoeding

Inclusie: dieetpreparaten per sonde toe te dienen

- 97.06.03 Sondevoeding i.h.a.
- 97.06.06 (Ziekte)specifieke sondevoeding
 - 97.06.06.03 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen behandeld op intensive care
 - 97.06.06.06 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor pré, peri- en postoperatieve behandeling
 - 97.06.06.09 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met Diabetes mellitus, hyperglycemie en verminderde glucosetolerantie

⁶⁶ Aanvullend betekent dat deze dieetpreparaten niet volledig voorzien in de behoefte van alle macro- en micronutriënten, en bevatten specifieke nutriënten in grotere hoeveelheid en andere nutriënten ontbreken geheel of deels (Cederholm et al., 2017).

- 97.06.06.12 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met nierziekten / vocht-, eiwit-, elektrolytenbeperkt dieet
- 97.06.06.15 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met decubitus
- 97.06.06.18 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met leverinsufficiëntie
- 97.06.06.21 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met COPD
- 97.06.06.24 (Ziekte)specifieke sondevoeding voor mensen met verterings- en resorptiestoornissen/**semi-elementair/oligomeer**

Inclusie: bij lymfelekkage

Extra code voor klasse 97.06.03 voor specificatie dieet zie bij 94.03-94.66

Extra code voor klasse 97.06.06 voor specifieke aandoening [ICD-10, ICD-11, ICPC-2]

97.09 Parenterale voeding

Inclusies: volledige en aanvullende voeding voor veneuze toediening, parenterale voeding

97.09.03 Totale parenterale voeding

- 97.09.03.03 All-in-one voeding
- 97.09.03.06 Componenten voor totale parenterale voeding; enkel/gemengd
 - 97.09.03.06.03 Aminozuren
 - 97.09.03.06.06 Glucose
 - 97.09.03.06.09 Vet
 - 97.09.03.06.12 Elektrolytenoplossingen voor parenteraal gebruik
 - 97.09.03.06.15 Sporenelementenoplossingen voor parenteraal gebruik
 - 97.09.03.06.18 Vitamine oplossingen voor parenteraal gebruik

97.09.06 Aanvullende parenterale voeding

- 97.09.06.03 Perifere parenterale voeding
- 97.09.06.06 Intradialytische parenterale voeding (IDPN)

Dieetproducten, groepen voedingsmiddelen, voedingssupplementen en overige voeding/dieet ondersteunende hulpmiddelen^{67, 68} (97.24 – 97.45)

97.24 Voeding voor zuigelingen

Exclusie: Dieetpreparaten voor zuigelingen (97.03.03.09)

97.24.03 Zuigelingenvoeding **standaard**⁶⁹

⁶⁷ <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/voedsel>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁶⁸ Cederholm et al. (2017)

⁶⁹ In de EU zijn vier soorten zuigelingenvoedingen op de markt:
 1) op basis van Koemelkeiwit met melksuiker als enige koolhydraat
 2) op basis van koemelkeiwit en met andere koolhydraten naast melksuiker

97.24.06 Zuigelingenvoeding klachtenspecifiek

97.24.06.03 Zuigelingenvoeding bij reflux en spugen

97.24.06.06 Zuigelingenvoeding voor hongerige zuigeling

97.24.06.09 Zuigelingenvoeding bij krampjes / obstipatie

97.24.09 Opvolgmelk

97.24.12 Borstvoeding (kind aan de borst)

97.24.15 Moedermelk (kind niet aan de borst)

97.27 Dieetproducten

Dieetproduct is een voedingsmiddel met een andere voedingskundige samenstelling dan normale voeding, ten aanzien van macro- en micronutriënten of vermijden van een specifiek allergeen. (Cederholm et al., 2017). Voorbeelden zijn natriumbepaalde kaas en glutenvrije macaroni.⁷⁰

Inclusie: voedingsmiddelen vrij van of arm aan bepaalde bestanddelen

Exclusies: Verrijkte voedingsmiddelen, levensmiddelen waaraan vitamines, mineralen en bepaalde andere stoffen worden toegevoegd (97.30); Sportvoeding (97.42)

97.27.03 Voedingsmiddelen vrij van of arm aan bepaalde bestanddelen

97.27.03.03 Voedingsmiddel vrij van of arm aan zout

97.27.03.06 Voedingsmiddel vrij van gluten

97.27.03.09 Voedingsmiddel vrij van tarwezetmeel

97.27.03.12 Voedingsmiddel vrij van of arm aan lactose

97.27.03.15 Voedingsmiddel vrij van of arm aan melk

Extra code voor specificatie voedingsstoffen klasse 97.27.03 zie klasse 94.03-94.66

97.30 Verrijkte voedingsmiddelen

Verrijkte voedingsmiddelen zijn eet- en drinkwaren waaraan voedingsstoffen zijn toegevoegd, die zij van nature niet of minder bevatten. Het gaat om vitamines en mineralen (microvoedingsstoffen).⁷¹

Ook gaat het om macronutriënten zoals eiwit en voedingsvezel.

Inclusie: levensmiddelen waaraan vitamines, mineralen en bepaalde andere stoffen worden toegevoegd⁷²

Exclusie: Sportvoeding (97.42)

3) op basis van sojaboneneiwitisolaat (alleen in Duitsland zijn deze voedingen vrij van melksuiker)

4) op basis van deelgehydrolyseerd eiwit (HA). Deze zuigelingenvoeding is niet voor borstvoede zuigelingen uit families met allergien gedacht (www.bfr.bund.de, Bundesinstitut für Risikobewertung, 2014).

⁷⁰ Voor onderscheid met dieetpreparaten zie www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/dieetpreparaten-zvw; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁷¹ <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/voedsel/Verrijkte-voedingsmiddelen>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023. En zie Cederholm et al., (2017).

⁷² Levensmiddelen met toegevoegde vitamines en/of mineralen noemen we in de praktijk in Nederland 'verrijkte levensmiddelen'. Deze term is niet opgenomen in de Europese wetgeving. Daar wordt gesproken over 'levensmiddelen waaraan vitamines, mineralen en bepaalde andere stoffen worden toegevoegd'. De Europese Verordening (EG) nr. 1925/2006 bevat een aantal EU-voorschriften voor het toevoegen van vitamines, mineralen en enkele andere stoffen. (<https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/supplementen-en-preparaten/publicaties/nvwa-handboek-voedingssupplementen-verrijkte-levensmiddelen-en-kruidenpreparaten> (2022); geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

- 97.30.03 Voedingsmiddelen verrijkt met vitamines
- 97.30.06 Voedingsmiddelen verrijkt met mineralen
- 97.30.09 Voedingsmiddelen verrijkt met vitamines en mineralen
- 97.30.12 Voedingsmiddelen verrijkt met n-3 vetzuren
 - 97.30.12.03 Voedingsmiddelen verrijkt met docosahexaeenzuur (DHA)
 - 97.30.12.06 Voedingsmiddelen verrijkt met eicosapentaeenzuur (EPA)
- 97.30.15 Voedingsmiddelen verrijkt met eiwit
- 97.30.18 Voedingsmiddelen verrijkt met voedingsvezels
- 97.30.21 Voedingsmiddelen met symbiotica
 - 97.30.21.03 Voedingsmiddelen met probiotica
 - 97.30.21.06 Voedingsmiddelen met prebiotica
- 97.30.24 Verrijkte voedingsmiddelen met gezondheidsclaim, z.g.n. functionele voedingsmiddelen⁷³**

Exclusies: Voedingsmiddelen verrijkt met vitamines (97.30.03); Voedingsmiddelen verrijkt met mineralen (97.30.06); Voedingsmiddelen verrijkt met n-3 vetzuren (97.30.12)

 - 97.30.24.03 Voedingsmiddelen verrijkt met plantensterolen en –stanolen
 - 97.30.24.06 Energiebeperkte maaltijd vervangende preparaten

Extra code voor specificatie voedingsstoffen klasse 97.30 zie klasse 94.03-94.66

97.33 Voedseladditieven⁷⁴

Voedseladditieven zijn stoffen die aan voedsel worden toegevoegd om bijvoorbeeld de houdbaarheid te vergroten, of de kleur of smaak te verbeteren. Voorbeelden zijn kleurstoffen, zoetstoffen en conserveermiddelen. De meeste voedseladditieven zijn van natuurlijke oorsprong of gelijk aan stoffen die van nature in de voeding voorkomen. Sommige voedseladditieven zijn uitsluitend van kunstmatige (synthetische) oorsprong.

97.33.03 Glutenpoeder

Extra code voor specificatie additieven klasse 97.33 zie klasse 94.51, 94.54, 94.57

97.36 Voedingssupplementen^{75, 76}

Een voedingssupplement is een geconcentreerd voedingsmiddel om te gebruiken als aanvulling op de normale voeding. Bekend zijn voedingssupplementen met vitamines en mineralen.

Exclusie: Voedingssupplementen met kruiden (97.39.03)

⁷³ Functionele voedingsmiddelen zijn eet- of drinkwaren met bepaalde ingrediënten, op grond waarvan de fabrikant bepaalde positieve eigenschappen van het levensmiddel claimt. Functionele voedingsmiddelen spelen in op de groeiende interesse van consumenten voor gezonde voeding. <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/voedsel/Functionele-voedingsmiddelen>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁷⁴ <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/voedsel/Voedseladditieven>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁷⁵ De EU Richtlijn 2002/46/EG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake voedingssupplementen, specificeert als volgt: "Voedingssupplementen *kunnen* een breed scala van nutriënten en andere ingrediënten bevatten, zoals vitamines, mineralen, aminozuren, essentiële vetzuren, vezels en allerlei planten- en kruidenextracten."

⁷⁶ <https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/supplementen-en-preparaten/publicaties/nvwa-handboek-voedingssupplementen-verrijkte-levensmiddelen-en-kruidenpreparaten> (2022); geraadpleegd d.d. 30-05-2023. En zie Cederholm et al. (2017).

97.36.03 Vitamine-, mineralen-, spoorelementen supplementen

Exclusies: Sportvoedingssupplementen (97.42.06); Uitsluitend op recept verkrijgbare vitamines, mineralen en tonica [Farmacotherapeutisch Kompas]

97.36.03.03 Multivitamine supplementen

Inclusies: met en zonder mineralen of andere supplementen

97.36.03.03.03 Kindermultivitamines

Inclusies: met en zonder mineralen

97.36.03.06 Vitamine B supplementen**97.36.03.06.03 Vitamine B-complex supplementen****97.36.03.06.06 Vitamine B1 supplementen****97.36.03.06.09 Vitamine B2 supplementen****97.36.03.06.12 Vitamine B3 supplementen****97.36.03.06.15 Vitamine B5 supplementen****97.36.03.06.18 Vitamine B6 supplementen****97.36.03.06.21 Vitamine B11 (foliumzuur) supplementen****97.36.03.06.24 Vitamine B12 supplementen****97.36.03.06.27 Biotine supplementen****97.36.03.09 Vetoplosbare vitamine supplementen****97.36.03.09.03 Vitamine A supplementen**

Inclusies: provitamine A en bèta-caroteen supplementen

97.36.03.09.06 Vitamine D supplementen**97.36.03.09.09 Vitamine E supplementen****97.36.03.09.12 Vitamine K supplementen****97.36.03.12 Vitamine C supplementen****97.36.03.15 Mineralen en spoorelementen supplementen****97.36.03.15.03 Calciumsupplementen**

Inclusies: calciumsupplementen met vitamines, mineralen en/of andere bestanddelen

97.36.03.15.06 Zoutsupplementen

Inclusies: natriumsupplementen, zouttabletten

Exclusie: Natriumbicarbonaatsupplementen (97.36.03.15.09)

97.36.03.15.09 Natriumbicarbonaatsupplementen**97.36.03.15.12 Kaliumsupplementen****97.36.03.15.15 Elektrolytensupplementen****97.36.03.15.18 Ijzersupplementen****97.36.03.15.21 Zinksupplementen**

- 97.36.03.15.24 Magnesiumsupplementen
- 97.36.03.15.27 Seleniumsupplementen
- 97.36.03.15.30 Kopersupplementen
- 97.36.03.15.33 Mangaansupplementen
- 97.36.03.15.36 Chroomsupplementen
- 97.36.03.15.39 Cobaltsupplementen
- 97.36.03.15.42 Molybdeensupplementen
- 97.36.03.15.45 Jodiumsupplementen
- 97.36.03.15.48 Fluoridesupplementen
- 97.36.03.15.51 Nikkelsupplementen
- 97.36.06 N-3 vetzuren supplementen
 - 97.36.06.03 DHA-supplementen
 - 97.36.06.06 EPA-supplementen
- 97.36.09 Symbiotica supplementen
 - 97.36.09.03 Probiotica-supplementen
 - 97.36.09.06 Prebiotica-supplementen
- 97.36.12 Anti-oxidanten

Exclusies: Vitamine-, mineralen-, spoorelementen supplementen (97.36.03)

97.39 Kruidenpreparaten

Kruidenpreparaten zijn eet- en drinkwaren die plantensubstanties of extracten daarvan bevatten. Van kruidenpreparaten wordt vaak geclaimd dat ze een gezondheidsbevorderende werking hebben.^{77, 78}

97.39.03 Voedingssupplementen met kruiden

97.39.06 Voedingsmiddelen met kruiden

⁷⁷ <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/voedsel/Kruidenpreparaten>; geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

⁷⁸ <https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/supplementen-en-preparaten/publicaties/nvwa-handboek-voedingssupplementen-verrijkte-levensmiddelen-en-kruidenpreparaten> (2022); geraadpleegd d.d. 30-05-2023.

Overige voeding/dieet ondersteunende hulpmiddelen (97.42 – 97.45)

97.42 Sportvoeding⁷⁹*Exclusie: Voeding/dieet met wijziging in osmolariteit (94.60)***97.42.03 Sportspecifieke voedingspreparaten****97.42.03.03 Repen****97.42.03.03.03 Energierepen****97.42.03.03.06 Eiwitrepn****97.42.03.03.09 Repen met combinatie van extra energie en eiwit****97.42.03.06 Gels****97.42.03.06.03 Isotone gels****97.42.03.06.06 Hypertone gels****97.42.03.09 Poeder en shakes***Inclusies: voor pre-workout en herstel***97.42.03.09.03 Eiwitpoeder en -shakes****97.42.03.09.06 Combinatie eiwit/koolhydraatpoeder en -shakes****97.42.06 Sportvoedingssupplementen***Inclusie: ergogene supplementen**Exclusies: Vitamine-, mineralen-, spoorelementen supplementen (97.36.03)***97.42.06.03 Creatinesupplementen****97.42.06.06 Cafeïnesupplementen****97.42.06.09 B-alaninesupplementen****97.42.06.12 Nitraatsupplementen****97.45 Enzympreparaten bij verteringsstoornissen van koolhydraten****97.45.03 Lactasepreparaten**

⁷⁹ Vereniging Sportdiëtetiek Nederland (VSN), Basisvoeding: de sportvoedingspiramide; <https://sportdiëtetiek.nl/kennisbank/basisvoeding/basisvoeding-de-sportvoedingspiramide/>; geraadpleegd d.d. 03-08-2023.

Referenties⁸⁰

- Barbosa VM, Stratton RJ, Lafuente E, Elia M. Ulna length to predict height in English and Portuguese patient populations. *Eur J Clin Nutr.* 2012;66:209–15. doi: 10.1038/ejcn.2011.177
- Bassey EJ. Demi-span as a measure of skeletal size. *Ann Hum Biol* 1986;13:499–502. doi: 10.1080/03014468600008661
- Blauwhoff-Buskermolen S, Ruijgrok C, Ostelo RW, de Vet HCW, Verheul HMW, de van der Schueren MAE, et al. The assessment of anorexia in patients with cancer: cut-off values for the FAACT-A/CS and the VAS for appetite. *Support Care Cancer.* 2016;24(2):661-6. doi: 10.1007/s00520-015-2826-2
- Bonell A, Huyen NN, Phu VD, Wertheim H, Nadjm B. Determining the predictive equation for height from ulnar length in the Vietnamese population. *Asia Pac J Clin Nutr.* 2017;26:982–86 . doi: 10.6133/apjcn.012017.01
- Bosy-Westphal A, Danielzik S, Dörhöfer RP, Later W, Wiese S, Müller MJ. Phase angle from bioelectrical impedance analysis: population reference values by age, sex, and body mass index. *JPEN J Parenter Enteral Nutr.* 2006;30(4):309-16. doi: 10.1177/0148607106030004309
- Brown JK, Whittemore KT, Knapp TR. Is arm span an accurate measure of height in young and middle-age adults? *Clin Nurs Res.* 2000;9:84–94 . doi: 10.1177/10547730022158456
- Brozek J, Grande F, Anderson JT, Keys A. Densitometric analysis of body composition: revision of some quantitative assumptions. *Ann N Y Acad Sci.* 1963;110:113-40. doi: 10.1111/j.1749-6632.1963.tb17079.x
- Bruera E, Kuehn N, Miller MJ, Selmsler P, Macmillan K. The Edmonton Symptom Assessment System (ESAS): a simple method for the assessment of palliative care patients. *J Palliat Care.* 1991;7(2):6-9.
- Brunso K, Grunert KG. Development and testing of a cross-culturally valid instrument: Food-related lifestyle. *Advances in Consumer Research.* 1995;22:475-80.
- Capderou A, Berkani M, Becquemin M-H, Zelter M. Reconsidering the arm span-height relationship in patients referred for spirometry. *Eur Respir J.* 2011;37:157–63 . doi: 10.1183/09031936.00199209
- Cederholm T, Barazzoni R, Austin P, Ballmer P, Biolo G, Bischoff SC, et al. ESPEN guidelines on definitions and terminology of clinical nutrition. *Clin Nutr.* 2017;36(1):49-64. doi: 10.1016/j.clnu.2016.09.004.
- Cereda E, Bertoli S, Battezzati A. Height prediction formula for middle-aged (30 – 55 y) Caucasians. *Nutrition.* 2010;26:1075–81. doi: 10.1016/j.nut.2009.08.024
- Charatsi AM, Dusser P, Freund R, Maruani G, Rossin H, Boulrier A, et al. Bioelectrical impedance in young patients with cystic fibrosis: Validation of a specific equation and clinical relevance. *J Cyst Fibros.* 2016;15(6):825-33. doi: 10.1016/j.jcf.2016.05.004
- Cheng JC, Leung SS, Chiu BS, Tse PW, Lee CW, Chan AK, et al. Can we predict body height from segmental bone length measurements? A study of 3,647 children. *J Pediatr Orthop.* 1998;18:387–93. PMID: 9600569
- Chumlea, W, Guo SS SM. Prediction of stature from knee height for black and white adults and children with application to mobility-impaired or handicapped persons. *J Am Diet Assoc.* 1994;94:1385–8. doi: 10.1016/0002-8223(94)92540-2
- Chumlea WC, Guo SS, Wholihan K, Cockram D, Kuczmarski RJ, Johnson CL. Stature prediction equations for elderly non-Hispanic white, non-Hispanic black, and Mexican-American persons developed from NHANES III data. *J Am Diet Assoc.* 1998;98(2):137-42. doi: 10.1016/S0002-8223(98)00036-4.
- Detsky AS, McLaughlin JR, Baker JP, Johnston N, Whittaker S, Mendelson RA, et al. What is subjective global assessment of nutritional status? *JPEN J Parenter Enteral Nutr.* 1987;11(1):8–13. doc: 10.1177/014860718701100108

⁸⁰ De CH-diëtetiek, versie 2017, had geen referentielijst; deze lijst is toegevoegd.

- Deurenberg P, Kusters CS, Smit HE. Assessment of body composition by bioelectrical impedance in children and young adults is strongly age-dependent. *Eur J Clin Nutr.* 1990;44(4):261-8. PMID: 2364915
- Dodds RM, Syddall HE, Cooper R, Benzeval M, Deary IJ, Dennison EM, et al. Grip strength across the life course: normative data from twelve British studies. *PLoS One.* 2014; 9:e113637. doi: 10.1371/journal.pone.0113637
- Dorn SD, Hernandez L, Minaya MT, Morris CB, Hu Y, Leserman J, et al. The development and validation of a new coeliac disease quality of life survey (CD-QOL). *Aliment Pharmacol Ther.* 2010;31(6):666-75. doi: 10.1111/j.1365-2036.2009.04220.x
- Du Bois D, Du Bois EF. A formula to estimate the approximate surface area if height and weight be known. 1916. *Nutrition.* 1989;5(5):303-11; discussion 312-3. PMID: 2520314.
- Elia M. The "MUST" report. Nutritional screening for adults: a multidisciplinary responsibility. Development and use of the "Malnutrition Universal Screening Tool" ("MUST") for adults. A report by the Malnutrition Advisory Group of the British Association for Par. England, UK: Redditch; 2003.
- Eypasch E, Williams JI, Wood-Dauphinee S, Ure BM, Schmülling C, Neugebauer E, et al. Gastrointestinal Quality of Life Index: development, validation and application of a new instrument. *Br J Surg.* 1995;82(2):216-22. doi: 10.1002/bjs.1800820229
- Fairburn CG, Beglin SJ. Assessment of eating disorders: interview or self-report questionnaire? *Int J Eat Disord.* 1994;16(4):363-70. PMID: 7866415.
- FAO/WHO/UNU. Energy and protein requirements. WHO technical report series. Geneva: World Health Organization; 1985.
- Fekkes M, Kamphuis RP, Ottenkamp J, Verrips E, Vogels T, Kamphuis M, et al. Health related quality of life in young adults with minor congenital heart disease. *Psychology & health.* 2001;16(2):239-250. doi: 10.1080/08870440108405502
- Fekkes M, Theunissen NC, Brugman E, Veen S, Verrips GHW, Koopman HM, et al. Development and psychometric evaluation of the TAPQOL: a health-related quality of life instrument for 1-5-year-old children. *Quality of life research.* 2000;9(8):961-972. doi: 10.1023/a:1008981603178
- Folstein MF, Folstein SE, McHugh PR. "Mini-mental state". A practical method for grading the cognitive state of patients for the clinician. *J Psychiatr Res.* 1975;12(3):189-98. doi: 10.1016/0022-3956(75)90026-6
- Francis CY, Morris J, Whorwell PJ. The irritable bowel severity scoring system: a simple method of monitoring irritable bowel syndrome and its progress. *Alimentary Pharmacology & Therapeutics.* 1997;11(2):395-402. doi: 10.1046/j.1365-2036.1997.142318000.x
- Frisancho AR. New norms of upper limb fat and muscle areas for assessment of nutritional status. *Am J Clin Nutr.* 1981;34(11):2540-5. doi: 10.1093/ajcn/34.11.2540.
- Frisancho AR. New standards of weight and body composition by frame size and height for assessment of nutritional status of adults and the elderly. *Am J Clin Nutr.* 1984;40(4):808-19. doi: 10.1093/ajcn/40.4.808
- Gallagher D, Heymsfield SB, Heo M, Jebb SA, Murgatroyd PR, Sakamoto Y. Healthy percentage body fat ranges: an approach for developing guidelines based on body mass index. *Am J Clin Nutr.* 2000;72(3):694-701. doi: 10.1093/ajcn/72.3.694.
- Gauld LM, Fracp M, Carlin JB. Height prediction from ulna length. *Dev Med Child Neurol.* 2004;475-80. doi: 10.1017/s0012162204000787
- Gavriilidou NN, Pihlsgård M, Elmståhl S. High degree of BMI misclassification of malnutrition among Swedish elderly population: Age-adjusted height estimation using knee height and demispan. *Eur J Clin Nutr.* 2015a;69(5):565-71. doi: 10.1038/ejcn.2014.183.
- Gavriilidou NN, Pihlsgård M, Elmståhl S. Anthropometric reference data for elderly Swedes and its disease-related pattern. *Eur J Clin Nutr.* 2015b;69(9):1066-75
- Gerver WJM, de Bruin R. Paediatric morphometrics : a reference manual. Maastricht: Datawyse / Universitaire Pers Maastricht; 2001.

- Gezondheidsraad. Richtlijnen goede voeding 2015. Den Haag: Gezondheidsraad; 2015. Publicatienr. 2015/24
- Groll D, Vanner SJ, Depew WT, DaCosta LR, Simon JB, Groll A, et al. The IBS-36: a new quality of life measure for irritable bowel syndrome. *Am J Gastroenterol*. 2002;97(4):962-71. doi: 10.1111/j.1572-0241.2002.05616.x
- Hadi SH, Hakimi M, Asdie AH. Development, Validation and Reliability of the Simple Nutrition Screening Tool (SNST) for Adult Hospital Patient in Indonesia. *Pakistan Journal of Nutrition*. 2014;13:157-63.
- Hagströmer M, Oja P, Sjöström M. The International Physical Activity Questionnaire (IPAQ): a study of concurrent and construct validity. *Public Health Nutr*. 2006;9(6):755-62. doi: 10.1079/phn2005898
- Han TS, Lean ME. Lower leg length as an index of stature in adults. *Int J Obes Relat Metab Disord*. 1996;20:21-7. PMID: 8788318
- Harris JA, Francis GB. A biometric study of basal metabolism in man. Washington, DC: Carnegie Institution, 1919.
- Heyland DK, Dhaliwal R, Jiang X, Day AG. Identifying critically ill patients who benefit the most from nutrition therapy: the development and initial validation of a novel risk assessment tool. *Crit Care*. 2011;15(6):R268. doi: 10.1186/cc10546
- Hirani V, Tabassum F, Aresu M, Mindell J. Development of new demi-span equations from a nationally representative sample of adults to estimate maximal adult height. *J Nutr*. 2010;140(8):1475-80. doi: 10.3945/jn.109.118430
- Horie LM, Gonzalez MC, Torrinhas RS, Cecconello I, Waitzberg DL. New specific equation to estimate resting energy expenditure in severely obese patients. *Obesity (Silver Spring)*. 2011;19(5):1090-4. doi: 10.1038/oby.2010.326
- Hulst JM, Zwart H, Hop WC, Joosten KF. Dutch national survey to test the STRONGkids nutritional risk screening tool in hospitalized children. *Clin Nutr*. 2010;29(1):106-11. doi: 10.1016/j.clnu.2009.07.006
- Irvine EJ, Zhou Q, Thompson AK. The Short Inflammatory Bowel Disease Questionnaire: a quality of life instrument for community physicians managing inflammatory bowel disease. CCRPT Investigators. *Canadian Crohn's Relapse Prevention Trial*. *Am J Gastroenterol*. 1996;91(8):1571-8. PMID: 8759664
- Janssen I, Heymsfield SB, Allison DB, Kotler DP, Ross R. Body mass index and waist circumference independently contribute to the prediction of nonabdominal, abdominal subcutaneous, and visceral fat. *Am J Clin Nutr*. 2002;75(4):683-8. doi: 10.1093/ajcn/75.4.683.
- Juniper EF, Buist AS, Cox FM, Ferrie PJ, King DR. Validation of a standardized version of the Asthma Quality of Life Questionnaire. *Chest*. 1999;115(5):1265-70. doi: 10.1378/chest.115.5.1265
- Karadag B, Ozturk AO, Sener N, Altuntas Y. Use of knee height for the estimation of stature in elderly Turkish people and their relationship with cardiometabolic risk factors. *Arch Gerontol Geriatr*. 2012; 54:82-9. doi: 10.1016/j.archger.2010.12.001
- Kasarskis EJ, Mendiondo MS, Matthews DE, et al. Estimating daily energy expenditure in individuals with amyotrophic lateral sclerosis. *Am J Clin Nutr*. 2014;99:792-803. doi: 10.3945/ajcn.113.069997
- Katz S. Assessing self-maintenance: activities of daily living, mobility, and instrumental activities of daily living. *J Am Geriatr Soc*. 1983;31(12):721-7. doi: 10.1111/j.1532-5415.1983.tb03391.x
- Kelly TL, Wilson KE, Heymsfield SB. Dual energy X-Ray absorptiometry body composition reference values from NHANES. *PLoS One* 2009;4(9):e7038. doi: 10.1371/journal.pone.0007038
- Kim JH, Choi SH, Lim S, Kim KW, Lim JY, Cho NH, et al. Assessment of appendicular skeletal muscle mass by bioimpedance in older community-dwelling Korean adults. *Arch Gerontol Geriatr*. 2014;58(3):303-7. doi: 10.1016/j.archger.2013.11.002
- Kondrup J, Rasmussen HH, Hamberg O, Stanga Z. Nutritional risk screening (NRS 2002): a new method based on an analysis of controlled clinical trials. *Clin Nutr*. 2003;22(3):321-36. doi: 10.1016/s0261-5614(02)00214-5
- Kruizenga HM, de Vet HC, Van Marissing CM, Stassen EE, Strijk JE, Van Bokhorst-de Van der Schueren MA, et al. The SNAQ(RC), an easy traffic light system as a first step in the recognition of undernutrition in residential care. *J Nutr Health Aging*. 2010;14(2):83-9. doi: 10.1007/s12603-009-0147-1

- Kruizenga HM, Seidell JC, de Vet HCW, Wierdsma NJ, van Bokhorst-de van der Schueren MAE. Development and validation of a hospital screening tool for malnutrition: The short nutritional assessment questionnaire (SNAQ®). *Clin Nutr.* 2005;24(1):75–82. doi: 10.1016/j.clnu.2004.07.015
- Kyle UG, Genton L, Hans D, Pichard C. Validation of a bioelectrical impedance analysis equation to predict appendicular skeletal muscle mass (ASMM). *Clin Nutr.* 2003;22(6):537–43. doi: 10.1016/s0261-5614(03)00048-7
- Kyle UG, Genton L, Slosman DO, Pichard C. Fat-free and fat mass percentiles in 5225 healthy subjects aged 15 to 98 years. *Nutrition.* 2001;17(7-8):534–41. doi: 10.1016/s0899-9007(01)00555-x
- Lizzer S, Bedogni G, Agosti F, De Col A, Mornati D, Sartorio A. Comparison of dual-energy X-ray absorptiometry, air displacement plethysmography and bioelectrical impedance analysis for the assessment of body composition in severely obese Caucasian children and adolescents. *Br J Nutr.* 2008;100(4):918–24. Lewis SJ, Heaton KW. Stool form scale as a useful guide to intestinal transit time. *Scand J Gastroenterol* 1997;32(9):920–4. doi:10.3109/00365529709011203.
- Marfell-Jones M, Stewart AD, de Ridder JH. International Standards for Anthropometric Assessment. *Int Soc Adv Kinanthropometry.* 2012;139.
- Martin L, Birdsell L, Macdonald N, Reiman T, Clandinin MT, McCargar LJ, et al. Cancer cachexia in the age of obesity: skeletal muscle depletion is a powerful prognostic factor, independent of body mass index. *J Clin Oncol.* 2013;31(12):1539–47. doi: 10.1200/jco.2012.45.2722
- McDowell MA, Fryar CD, Hirsch R, Ogden CL. Anthropometric reference data for children and adults: U.S. population, 1999–2002. Advance data from vital and health statistics; no 361. Hyattsville, MD: National Center for Health Statistics. 2005.
- McDowell MA, Fryar CD, Ogden CL, Flegal KM. Anthropometric reference data for children and adults: United States, 2003–2006. National health statistics reports; no 10. Hyattsville, MD: National Center for Health Statistics. 2008.
- Monteiro CA, Cannon G, Lawrence M, Costa Louzada ML, Pereira Machado P. Ultra-processed foods, diet quality, and health using the NOVA classification system. Rome: FAO; 2019.
- Morgan JF, Reid F, Lacey JH. The SCOFF questionnaire: assessment of a new screening tool for eating disorders. *BMJ.* 1999;319(7223):1467–8. doi: 10.1136/bmj.319.7223.1467
- Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit; Handboek Voedingssupplementen, verrijkte levensmiddelen en kruidenpreparaten (1.0). Den Haag: Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit; 15-08-2022.
- Nguyen QD, Fusch G, Armbrust S, Jochum F, Fusch C. Impedance index or standard anthropometric measurements, which is the better variable for predicting fat-free mass in sick children? *Acta Paediatr.* 2007;96(6):869–73. doi: 10.1111/j.1651-2227.2007.00272.x
- NVD. Classificatie Hulpmiddelen voor de Diëtetiek (CH-diëtetiek). Amersfoort: Nederlandse Vereniging van Diëtisten; 2017.
- NVD. Classification of Assistive Products for Dietetics (CAPD). Houten: Nederlandse Vereniging van Diëtisten; 2020.
- O'Sullivan C, Scholderer J, Cowan C. Measurement equivalence of the food related lifestyle instrument (FRL) in Ireland and Great Britain. *Food Quality and Preference.* 2005;16(1):1–12. doi: 10.1016/j.foodqual.2003.12.002
- Oken MM, Creech RH, Tormey DC, Horton J, Davis TE, McFadden ET, et al. Toxicity and response criteria of the Eastern Cooperative Oncology Group. *Am J Clin Oncol.* 1982;5(6):649–55.
- Ortiz O, Russell M, Daley TL, Baumgartner RN, Waki M, Lichtman S, et al. Differences in skeletal muscle and bone mineral mass between black and white females and their relevance to estimates of body composition. *Am J Clin Nutr.* 1992;55(1):8–13. doi: 10.1093/ajcn/55.1.8
- Quittner AL, Buu A, Messer MA, Modi AC, Watrous M. Development and validation of The Cystic Fibrosis Questionnaire in the United States: a health-related quality-of-life measure for cystic fibrosis. *Chest.* 2005;128(4):2347–54. doi: 10.1378/chest.128.4.2347
- Raat H, Landgraf JM, Bonsel GJ, Gemke RJ, Essink-Bot ML. Reliability and validity of the child health questionnaire-child form (CHQ-CF87) in a Dutch adolescent population. *Qual Life Res.* 2002;11(6):575–81. doi: 10.1023/a:1016393311799

- Roininen K, Lähteenmäki L, Tuorila H. Quantification of consumer attitudes to health and hedonic characteristics of foods. *Appetite*. 1999;33(1):71-88. doi: 10.1006/appe.1999.0232
- Ross R, Neeland IJ, Yamashita S, Shai I, Seidell J, Magni P, et al. Waist circumference as a vital sign in clinical practice: a Consensus Statement from the IAS and ICCR Working Group on Visceral Obesity. *Nat Rev Endocrinol*. 2020;16(3):177-89. doi: 10.1038/s41574-019-0310-7
- Roza AM, Shizgal HM. The Harris Benedict equation reevaluated: resting energy requirements and the body cell mass. *Am J Clin Nutr*. 1984;40(1):168-82. Doi: 10.1093/ajcn/40.1.168
- Rubenstein LZ, Harker JO, Salvà a, Guigoz Y, Vellas B. Screening for undernutrition in geriatric practice: developing the short-form mini-nutritional assessment (MNA-SF). *J Gerontol A Biol Sci Med Sci*. 2001;56(6):M366-72. doi: 10.1093/gerona/56.6.m366
- Rutten EP, Spruit MA, Wouters EF. Critical view on diagnosing muscle wasting by single-frequency bio-electrical impedance in COPD. *Respir Med*. 2010;104(1):91-8. doi: 10.1016/j.rmed.2009.07.004.
- Salehi-Abargouei A, Maghsoudi Z, Shirani F, Azadbakht L. Effects of dietary approaches to stop hypertension (DASH)-style diet on fatal or nonfatal cardiovascular diseases – Incidence: a systematic review and meta-analysis on observational prospective studies. *Nutrition* 2013;29:611-8. doi: 10.1016/j.nut.2012.12.018
- Schag CC, Heinrich RL, Ganz PA. Karnofsky performance status revisited: reliability, validity, and guidelines. *J Clin Oncol*. 1984;2(3):187-93. doi: 10.1200/jco.1984.2.3.187
- Schofield WN. Predicting basal metabolic rate, new standards and review of previous work. *Hum Nutr Clin Nutr*. 1985;39 Suppl 1:5-41. PMID: 4044297
- Schutte JE, Townsend EJ, Hugg J, Shoup RF, Malina RM, Blomqvist CG. Density of lean body mass is greater in blacks than in whites. *J Appl Physiol Respir Environ Exerc Physiol*. 1984;56(6):1647-9. doi: 10.1152/jappl.1984.56.6.1647
- Schutz Y, Kyle UU, Pichard C. Fat-free mass index and fat mass index percentiles in Caucasians aged 18-98 y. *Int J Obes Relat Metab Disord*. 2002;26(7):953-60. doi: 10.1038/sj.ijo.0802037
- Sergi G, De Rui M, Veronese N, Bolzetta F, Berton L, Carraro S, et al. Assessing appendicular skeletal muscle mass with bioelectrical impedance analysis in free-living Caucasian older adults. *Clin Nutr*. 2015;34(4):667-73. doi: 10.1016/j.clnu.2014.07.010
- Siri WE. Body composition from fluid spaces and density: analysis of methods. In Brozek J, Henschel A (eds). *Techniques for measuring body composition*; pp 223-24. Washington DC: Natl Acad Sciences/Natl Res Council; 1961.
- Stel VS, Smit JH, Pluijm SM, Visser M, Deeg DJ, Lips P. Comparison of the LASA Physical Activity Questionnaire with a 7-day diary and pedometer. *J Clin Epidemiol*. 2004;57(3):252-8. doi: 10.1016/j.jclinepi.2003.07.008
- Steptoe A, Pollard TM, Wardle J. Development of a measure of the motives underlying the selection of food: the food choice questionnaire. *Appetite*. 1995;25(3):267-84. doi: 10.1006/appe.1995.0061
- Stevenson RD. Use of segmental measures to estimate stature in children with cerebral palsy. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*. 1995;149(6):658-62. doi: 10.1001/archpedi.1995.02170190068012
- ten Have H, Beijer S, Delsink P, Doornink N, van Lieshout R, Vogel J (redactie). *Handboek voeding bij kanker*. 3^e druk. Utrecht: De Tijdstroom uitgeverij; 2022.
- van der Werf A, Langius JAE, de van der Schueren MAE, Nurmohamed SA, van der Pant K, Blauwhoff-Buskermolen S, et al. Percentiles for skeletal muscle index, area and radiation attenuation based on computed tomography imaging in a healthy Caucasian population. *Eur J Clin Nutr*. 2018;72(2):288-96. doi: 10.1038/s41430-017-0034-5
- van Strien T. *NVE Nederlandse vragenlijst voor eetgedrag*. Handleiding. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers; 2015.
- van Strien T. *NVE-K Nederlandse vragenlijst voor eetgedrag bij kinderen*. Handleiding. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers; 2015.
- van Strien T, Frijters JER, Bergers GPA, Defares PB. The Dutch Eating Behavior Questionnaire (DEBQ) for assessment of restrained, emotional, and external eating behavior. *International Journal of Eating Disorders*. 1986;5(2):295-315. doi: 10.1002/1098-108X(198602)5:2<295::AID-EAT2260050209>3.0.CO;2-T

- van Strien T, Oosterveld P. The children's DEBQ for assessment of restrained, emotional, and external eating in 7- to 12-year-old children. *International Journal of Eating Disorders*. 2008 Jan;41(1):72-81. doi: 10.1002/eat.20424.
- Varni JW, Seid M, Rode CA. The PedsQL: measurement model for the pediatric quality of life inventory. *Med Care*. 1999;37(2):126-39. doi: 10.1097/00005650-199902000-00003
- Vogels T, Verrips GH, Verloove-Vanhorick SP, Fekkes M, Kamphuis RP, Koopman HM, et al. Measuring health-related quality of life in children: the development of the TACQOL parent form. *Qual Life Res*. 1998;7(5):457-65. doi: 10.1023/a:1008848218806
- Wade DT, Collin C. The Barthel ADL Index: a standard measure of physical disability? *Int Disabil Stud*. 1988;10(2):64-7. doi: 10.3109/09638288809164105
- Waning A, Van Der Weide W, Evenhuis IJ, Van Wijck R, Van Der Schans CP. Feasibility and reliability of body composition measurements in adults with severe intellectual and sensory disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*. 2009;53(4):377-88. doi: 10.1111/j.1365-2788.2009.01153.x
- Weinbrenner T, Vioque J, Barber X, Asensio L. Estimation of height and body mass index from demi-span in elderly individuals. *Gerontology*. 2006;52:275-81. doi: 10.1159/000094608
- Wells JC, Williams JE, Chomtho S, Darch T, Grijalva-Eternod C, Kennedy K, et al. Body-composition reference data for simple and reference techniques and a 4-component model: a new UK reference child. *Am J Clin Nutr*. 2012;96(6):1316-26. doi: 10.3945/ajcn.112.036970
- WHO. Waist circumference and waist-hip ratio: report of a WHO expert consultation. Geneva: WHO Press; 2008.
- Wijnhoven HAH, Schilp J, van Bokhorst-de van der Schueren MAE, de Vet HCW, Kruijenga HM, Deeg DJH, et al. Development and validation of criteria for determining undernutrition in community-dwelling older men and women: The Short Nutritional Assessment Questionnaire 65+. *Clin Nutr*. 2012;31(3):351-8. doi: 10.1016/j.clnu.2011.10.013

Bijlage 1 - One-level classification – Classes van ISO 9999, versie 2022

- NB** **Gedeelten van de vetgedrukte hoofdgroepen (one-level) komen voor in de CH-diëtetiek**
- 04** **Assistive products for measuring, stimulating or training physiological and psychological functions**
- 06** **Orthoses and prostheses**
- 09** **Assistive products for self-care activities and participation in self-care**
- 12** **Assistive products for activities and participation relating to personal mobility and transportation**
- 15** **Assistive products for domestic activities and participation in domestic life**
- 18** **Furnishings, fixtures and other assistive products for supporting activities in indoor and outdoor human-made environments**
- 22** **Assistive products for communication and information management**
- 24** **Assistive products for controlling, carrying, moving and handling objects and devices**
- 27** Assistive products for controlling, adapting or measuring elements of physical environments
- 28** Assistive products for work activities and participation in employment
- 30** Assistive products for recreation and leisure